

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

March 2025 | HR

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Premošćivanje razlika: Borba civilnog društva protiv štetne polarizacije

U vrijeme kada se naše društvo suočava sa sve većom polarizacijom i sve slabijim povjerenjem u demokratske institucije, civilno se društvo mora suočiti s tim izazovom. Polarizacija sama po sebi nije uvijek negativna; demokratska rasprava hrani se različitim stajalištima. Ipak, ako polarizacija dovodi do neprijateljstva, dezinformacija i podjela, ona ugrožava same temelje naših demokracija.

Tijekom ovogodišnjeg Tjedna civilnog društva vidjeli smo istaknute primjere inicijativa za borbu protiv štetne polarizacije. Nagrada EGSO-a za civilno društvo ukazala je na organizacije koje rade na medijskoj pismenosti, suzbijanju dezinformacija i poticanju međugeneracijskog dijaloga. To su projekti kojima se mora pružiti potpora ako želimo izgraditi otporna i povezana društva.

Širom Europe svjedočimo sve većoj društvenoj rascjepkanosti. Izazovi su brojni: gospodarske nejednakosti, socijalna isključenost, lažne informacije na internetu i politički ekstremizam. Nedavni uzlet populističkih pokreta širom Europe, smanjenje medijskog pluralizma i slabljenje povjerenja u institucije pokazuju kako polarizacija dovodi do nezadovoljstva. Ti trendovi oslabljuju demokratske strukture i narušavaju socijalnu koheziju. U takvim vremenima civilno društvo nije samo sudionik u demokratskom procesu, već i čuvar njegove otpornosti.

Organizacije civilnog društva dugo su predvodile obranu demokratskih vrijednosti. One djeluju kao posrednici jer iznose različita mišljenja, suzbijaju dezinformacije i potiču informirane javne rasprave. Glas su onih koje se ne čuje i zalažu se za uključive politike kojima se razlike premošćuju, a ne produbljuju. Kroz građanski angažman, rasprave utemeljene na činjenicama i inicijative koje promiču toleranciju, civilno društvo aktivno se bori protiv podjela.

EGSO čvrsto vjeruje da je jačanje sudjelovanja i dijaloga jedini put prema naprijed. To je vidljivo u našem svakodnevnom radu: naši članovi i članice, koji predstavljaju poslodavce, sindikate i nevladine organizacije, sudjeluju u intenzivnim raspravama, ali uvijek s ciljem pronalaženja zajedničkog stajališta. Naša snaga leži u konsenzusu, a taj se model mora proširiti Europom.

Moramo osnažiti civilno društvo kako bi ono u potpunosti ispunilo svoju ulogu u borbi protiv polarizacije. To znači da mu treba osigurati pristup financiranju, zaštititi njegovu mogućnost da

slobodno djeluje i poticati okruženje u kojem se njegov doprinos demokratskom životu priznaje i cijeni. Treba ojačati participativne mehanizme kroz savjetovanja s građanima, lokalne inicijative ili instrumente deliberativne demokracije kako bi se građanstvo osjećalo uključeno u donošenje odluka.

Budućnost Europe ovisi o tome osjećaju li se njezini građani zastupljenima, uključenima i saslušanim. Civilno društvo nije dodatak demokraciji već njezina okosnica. Dok se snalazimo u doba podjela, moramo mu osigurati alate, priznanje i prostor koji mu je potreban da nastavi štiti naše demokratske vrijednosti. Poticanjem dijaloga, promicanjem socijalne uključenosti i borbom protiv ekstremizma civilno društvo može biti snaga koja polarizaciju iz izvora sukoba pretvara u pokretač konstruktivne rasprave i društvenog napretka.

Nastavimo našu suradnju kako bismo osigurali da podjele ne odrede našu budućnost. Umjesto toga, izgradimo Europu u kojoj raznolikost mišljenja jača naše jedinstvo, u kojoj se angažmanom ponovno gradi povjerenje i u kojoj je civilno društvo predvodnik u premošćivanju razlika.

Oliver Röpke

Predsjednik EGSO-a

KALENDAR

3. travnja 2025.

Socijalni dijalog za bolju kvalitetu života i rada na zapadnom Balkanu, Tirana (Albanija)

10. travnja 2025.

Ususret akcijskom planu EU-a za borbu protiv rijetkih bolesti, Varšava (Poljska)

29. i 30. travnja 2025.

Plenarno zasjedanje EGSO-a

GOST IZNENA?ENJA

Naš je gost iznenađenja Nicolas Gros-Verheyde, francuski novinar, pisac i stručnjak za obranu i vanjsku politiku, koji analizira pet prijedloga iz plana za ponovno naoružanje Europe „ReArm Europe”. Europska komisija taj je plan nedavno predstavila radi jačanja europske obrane u kontekstu sve veće sumnje u američku spremnost da se zauzme za sigurnost Europe.

Nicolas Gros-Verheyde novinar je od 1989. Kao dopisnik iz EU-a i NATO-a radio je za Ouest France, ARTE, LCI i France Culture. Poznat je i poštovan u europskim krugovima zahvaljujući svojem širokom znanju o europskim poslovima i vanjskoj i obrambenoj politici. Glavni je urednik portala B2, vodećeg i najopsežnijeg medija u području europske obrane i diplomacije, osnovanog 2008. u obliku novinarske zadruge kojom upravlja neprofitna udruga i koja se financira pretplatama. <https://club.bruxelles2.eu/>

Autor je knjiga *Défense européenne à l'heure de la guerre en Ukraine* (Europska obrana u kontekstu rata u Ukrajini), *La politique européenne de sécurité et de défense commune. Parce que l'Europe vaut bien une défense* (Europska politika zajedničke obrane i sigurnosti) i *Europe de la défense* (Europa obrane) te komentator političkih vijesti za medijske kuće LN24, France-Info i RTBF.

COPYRIGHT: NICOLAS GROS-VERHEYDE

PLAN „REARM EUROPE”

Nicolas Gros-Verheyde

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen predstavila je plan „ReArm Europe”, a 27 država članica podržalo ga je na izvanrednom sastanku na vrhu održanom 6. ožujka. Plan sadržava pet glavnih prijedloga, koji su svakako zanimljivi, ali trebalo bi o njima dodatno raspraviti.

Prvi prijedlog odnosi se na fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu.

Komisija predlaže aktivaciju klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, kojom bi se državama članicama omogućilo da povećaju rashode za obranu za 1,5 % BDP-a bez rizika od pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita. Koje su očekivane uštede? „Gotovo 650 milijardi eura” tijekom četiri godine. Europa mora znatno povećati svoje rashode za obranu, tvrdi Ursula von der Leyen.

Drugi je prijedlog uvođenje novog instrumenta za kreditiranje u području obrane.

Riječ je o instrumentu vrijednom 150 milijardi eura koji bi se financirao zajmovima iz proračuna EU-a, u okviru sustava sličnog makrofinancijskoj pomoći, a trebao bi se upotrebljavati u prioritetnim područjima u

kojima postoje ozbiljni nedostaci, a to su zračna i raketna obrana (njemačka inicijativa *Sky Shield*), topnički sustavi, projektili i streljivo, bespilotne letjelice i sustavi protiv bespilotnih letjelica, strateški pospješitelji, zaštita kritične infrastrukture (među ostalim u vezi sa svemirom), vojna mobilnost, kibernetika, umjetna inteligencija i elektroničko ratovanje.

Kako bi se taj postupak ubrzao, Komisija predlaže primjenu članka 122. Ugovora, koji se primjenjuje u izvanrednim okolnostima. U tom je slučaju potrebna samo suglasnost država članica u Vijeću EU-a, a Europski parlament o tome se tek obavješćuje. Riječ je o zaobilaženju demokratskog procesa koje bi se moglo osporiti. Plan za jačanje obrane Europe potvrđen je na sastanku na vrhu u Versaillesu u ožujku 2022. – dakle, prije tri godine! Stoga teško možemo tvrditi da je riječ o hitnoj situaciji.

Treći prijedlog odnosi se na posezanje u regionalne fondove.

Komisija ustraje u tome da Europska unija kratkoročno „može učiniti više” s europskim proračunom zahvaljujući preraspodjeli sredstava iz određenih proračunskih naslova. Predlaže da se državama članicama omogući korištenje programa kohezijske politike za povećanje izdataka za obranu i želi da se olakša postupak dobrovoljnih transfera u druge fondove EU-a namijenjene obrani.

Riječ je o velikom smanjenju u aktualnom višegodišnjem proračunskom planu (2021. – 2027.). Postavlja se pitanje trebamo li žrtvovati socijalnu i regionalnu koheziju u korist obrane. To je pitanje o kojem bi trebalo raspravljati.

Ujedno bi se platforma STEP za strateške tehnologije mogla dodatno mobilizirati i proširiti na sve tehnologije u obrambenom sektoru. Komisija smatra da je moguće i ublažiti postojeća ograničenja, kao što su pravila tržišnog natjecanja i pravila o pretfinanciranju i sufinanciranju.

Četvrti prijedlog odnosi se na zajmove EIB-a.

Europska investicijska banka (EIB) i njezini dioničari (države članice) u više su se navrata izjasnili protiv svakog daljnjeg pomaka prema kreditiranju isključivo vojnog sektora i dali prednost dvojnoj namjeni. Komisija, dakle, ustraje na promjeni politike EIB-a.

Petim prijedlogom mobilizira se privatni kapital.

Cilj je poduzećima u obrambenom sektoru omogućiti „najbolji mogući pristup kapitalu i financiranju”, što se u toj industriji kontinuirano javlja kao problem. Tu bi ideju trebalo uključiti u komunikaciju o uniji za štednju i ulaganja.

U ŽIŽI

Član EGSO-a Marcin Nowacki, izvjestitelj za mišljenje

„Financiranje obrane u EU-u”, iznosi EGSO-ove preporuke za

jačanje sigurnosti EU-a. S obzirom na to da su sigurnosne prijetnje u porastu, a savezništva se mijenjaju, EGSO poziva na uspostavu jedinstvenog i snažnog obrambenog mehanizma EU-a.

Europa se ne može više u tolikoj mjeri oslanjati na dobavljače oružja iz trećih zemalja. No, ne radi se samo o tome da treba trošiti više – treba trošiti mudro i učinkovito.

IZDVAJANJA ZA EUROPSKU OBRANU MORAJU BITI RAZBORITA I UČINKOVITA

Marcin Nowacki

Suočena s geopolitičkim okruženjem koje se brzo mijenja, Europska unija postavlja si ključno pitanje: kako se može zaštititi u sve nesigurnijem svijetu? U mišljenju „[Financiranje obrane u EU-u](#)” EGSO predstavlja sveobuhvatan plan za jačanje sigurnosti EU-a i pripremanje za sadašnje i buduće izazove.

To je mišljenje sastavljeno u vrijeme sve većih sigurnosnih prijetnji. Srž je EGSO-ova stajališta poziv na uspostavu jedinstvenog i snažnog mehanizma EU-a za financiranje obrane. Postojeće strukture financiranja nisu prikladne, pa su potrebne promjene. Bez usklađenijeg pristupa financiranju obrane postoji opasnost da bi EU mogao zaostati u zaštiti svojih interesa. Jedan od razloga za zabrinutost istaknutih u mišljenju jest činjenica da je 78 % od 75 milijardi eura koje su zemlje EU-a potrošile na nabavu u području obrane isplaćeno dobavljačima izvan EU-a, kako je navedeno u izvješću Komisije „[Budućnost europske konkurentnosti](#)”. Ta sve veća ovisnost o vanjskim dobavljačima ne smije se zanemariti.

Međutim, naglasak nije samo na većoj nego na razboritoj i učinkovitoj potrošnji. Radi racionalizacije resursa i smanjenja troškova EGSO preporučuje jačanje koordinacije EU-a i NATO-a, povećanje sredstava za inicijative kao što su Europski fond za obranu (EDF) i Europski instrument mirovne pomoći (EPF) te usmjeravanje na zajedničku nabavu. Nadalje, EGSO poziva europske članice NATO-a da izdvajaju najmanje 2,5 % svojeg BDP-a na obranu, čime bi se intenzivirao odgovor Europe na sadašnje geopolitičke prijetnje. Taj bi im viši cilj potrošnje omogućio da učinkovitije doprinose kolektivnoj sigurnosti, a da pritom zadrže potpunu suverenost nad svojim oružanim snagama.

Usto, inicijative kao što su Akt o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP) i Akt o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) od presudne su važnosti za jačanje obrambenih sposobnosti EU-a. Te će inicijative Europi omogućiti učinkovito udruživanje resursa, čime će se osigurati vojna i civilna pripravnost.

Tehnološki napredak, uključujući umjetnu inteligenciju, bespilotne letjelice i kibernetičku sigurnost, postaje sve važniji za nacionalnu sigurnost. EGSO naglašava važnost ulaganja u ta područja kako bi se uvijek bilo korak ispred novih prijetnji. Suradnja javnog i privatnog sektora ključna je za poticanje inovacija, osobito kad su posrijedi umjetna inteligencija, bespilotne letjelice i sustavi kibernetičke sigurnosti.

U mišljenju se također poziva na stvaranje otpornog europskog obrambeno-industrijskog ekosustava, koji bi promicao jaču suradnju između poduzeća, MSP-ova i vlada. Poticanjem inovacija i osiguravanjem konkurentnosti Europe smanjit će se ovisnost o vanjskim dobavljačima i pridonijeti izgradnji samodostatnije obrambene industrije.

Povrh toga, ne smijemo zanemariti ni regionalne inicijative unutar EU-a. Jačanje regionalne suradnje pomoći će u prilagodbi obrambenih strategija namijenjenih prevladavanju posebnih sigurnosnih izazova s kojima se suočavaju razne države članice. Time će se osigurati da se unutar šireg okvira EU-a adekvatno rješavaju regionalna pitanja.

Jačanje obrane EU-a ne tiče se samo sigurnosti nego i očuvanja vrijednosti EU-a. Smatramo da provedbom plana opisanog u našem mišljenju EU može osigurati svoju budućnost i zaštititi mir i svoje ekonomske interese.

PITANJE ZA...

Postavili smo nekoliko pitanja Javieru Garatu Pérezu, izjavitelju EGSO-a za mišljenje „[Preporuke civilnog društva za europski pakt o oceanima](#)”, o najvažnijim preporukama EGSO-a u vezi s inicijativom Europske komisije kojom se utvrđuje sveobuhvatna vizija za sve politike povezane s oceanima. Koje konkretne mjere treba poduzeti kako bi se oceani zaštitili od uništavanja i onečišćenja i kako bi se očuvala njihova bioraznolikost? Koje su najveće prijetnje dobrobiti oceana i koja rješenja predlaže Odbor?

VIZIJA EGSO-A ZA EUROPSKI PAKT O OCEANIMA – NACRT ZA KONKURENTNOST, OTPORNOST I BLAGOSTANJE

Javier Garat Pérez

Kao odgovor na inicijativu predsjednice Ursule von der Leyen za Europski pakt o oceanima, Europski gospodarski i socijalni odbor iznio je ključne preporuke za promicanje sveobuhvatnog i uravnoteženog pristupa upravljanju oceanima. Njegova je vizija usmjerena na osiguravanje zdravih i produktivnih oceana, poticanje plavog gospodarstva EU-a, jačanje istraživanja i inovacija u području mora, kao i zaštitu morskih ekosustava za buduće generacije.

Oslobađanje potencijala plavog gospodarstva

EGSO naglašava važnost razvoja snažnog i konkurentnog plavog gospodarstva. To podrazumijeva pojednostavljenje regulatornih okvira, osiguravanje strateške autonomije, promicanje inovacija i napredak prema dekarbonizaciji.

Kako bismo osigurali prosperitetnu budućnost pomorske industrije, zalažemo se za hitno ulaganje u e-goriva, energiju iz odobalnih obnovljivih izvora i inovativne pomorske tehnologije. Osim toga, uspostava snažnog pomorskog klastera s jasnim ciljevima održivosti pomoći će Europi da zadrži vodeću poziciju u pomorskoj industriji. Zbog toga je nužno uspostaviti industrijski savez za vrijednosne lance plavog gospodarstva i ojačati strategiju pomorske sigurnosti EU-a.

Povrh toga, preporučujemo evaluaciju postojećih politika kao što je zajednička ribarstvena politika. Održivo ribarstvo trebalo bi kontinuirano podupirati, a ovisnost o morskim prehrambenim proizvodima smanjiti. Na uvoz bi se trebali primjenjivati isti socijalni i okolišni standardi. EGSO ujedno poziva Komisiju da do 2026. izradi akcijski plan EU-a za „plavu hranu”.

Poboljšanje znanja, istraživanja i inovacija u području mora

EGSO se zalaže za veće financiranje istraživanja i inovacija u području mora i naglašava potrebu za globalnim znanstvenim timskim radom i boljom tehnologijom u pomorskom sektoru. Stoga predlažemo uspostavu centara plavog gospodarstva i pokretanje Opservatorija EU-a za oceane.

Poticanje ulaganja i financiranja za održivost oceana

Naglašavamo potrebu za mobiliziranjem znatnih javnih i privatnih sredstava za potporu 14. cilju održivog razvoja (život u vodi). U tu bi svrhu trebalo uspostaviti namjenske proračunske linije za projekte povezane s oceanima u okviru EU-ovih programa financiranja kao što je Obzor Europa. Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA) također bi trebao dobiti više financijskih sredstava za potporu konkurentnim i dekarboniziranim sektorima.

Socijalno uključiva i pravedna tranzicija

Otporno plavo gospodarstvo mora osigurati pravedno postupanje prema pomorskim radnicima. EGSO preporučuje mjere za rješavanje problema nedostatka radne snage, poticanje generacijske obnove i pružanje prilika za strukovnu prekvalifikaciju. Trebalo bi uspostaviti sveobuhvatne sustave socijalne potpore kako bi se zaštitili radnici, posebno oni koji zbog tehnoloških promjena ne mogu preuzeti nove uloge.

Zdravi i otporni oceani

Naši oceani izloženi su brojnim prijetnjama zbog klimatskih promjena, onečišćenja, plastike i ljudskih pritisaka. Stoga pozivamo na veći angažman na obnovi i zaštiti mora, kao i na održivo očuvanje u skladu s globalnim obvezama u pogledu bioraznolikosti. Postizanje „dobrog stanja okoliša” ključno je i za gospodarsku stabilnost i za otpornost na klimatske promjene. Povrh toga, trebali bismo hitno ulagati u zelenu infrastrukturu, smanjenje onečišćenja i europski plan za prilagodbu klimatskim promjenama, a istodobno jačati vodeći položaj EU-a u globalnom upravljanju morima.

Osiguravanje sveobuhvatnog okvira za upravljanje oceanima

Da bi se potaknulo gospodarsko blagostanje i istodobno poštovala ograničenja našeg planeta, EGSO poziva na regionalnu suradnju s lokalnim zajednicama radi usklađivanja politika. Zalaže se i za bolje međunarodne sporazume, snažniju oceansku diplomaciju EU-a i posebne radne skupine za pomorstvo u institucijama EU-a.

Naposljetku, EGSO preporučuje i poboljšanje prostornog planiranja morskog područja kako bi se različiti interesi, kao što je intenzivnija proizvodnja energije na moru, uravnotežili s interesima ribarstva i akvakulture. Cilj je promicati suživot i održivost te istodobno osigurati očuvanje tradicionalnih ribarskih zajednica i njihovo uključivanje u donošenje odluka.

NOVOSTI IZ EGSO-A

Civilno društvo na udaru: zašto je potrebna hitna reakcija EU-a

Organizacije civilnog društva diljem Europe i Amerike izložene su napadima. Da bi ih obranio i zaštitio demokraciju, EU mora djelovati odmah. Tijekom rasprave na plenarnom zasjedanju održanom na Međunarodni dan organizacija civilnog društva

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) poslao je snažnu poruku: organizacije civilnog društva na prvoj su liniji obrane demokracije. Usto se suočavaju s rezovima u financiranju koji ugrožavaju njihov opstanak, stoga EU mora poduzeti hitne mjere kako bi ih zaštitio i podržao.

EGSO je 27. veljače održao raspravu o temi „EU i civilno društvo: jačanje demokracije i sudjelovanja“, kojom je predstavnicima i stručnjacima iz organizacija civilnog društva te zastupnicima Europskog parlamenta pružio priliku da rasprave i ocijene ulogu organizacija civilnog društva u tom ključnom području.

Raquel García Hermida-Van Der Walle, zastupnica iz Kluba zastupnika Renew Europe, istaknula je da organizacije civilnog društva često doprinose sustavu provjere i ravnoteže. One ujedno pružaju različite metode društvene interakcije i potencijalno zamjenjuju vladine službe, kojih ponekad nema. Zbog toga su organizacije civilnog društva prve na udaru. Naime, neke ih vlade mogu smatrati politički nepodobnima.

Nicholas Aiossa, direktor organizacije Transparency International Europe, izjavio je: „U Europskom parlamentu postoji organizirana politička kampanja za diskreditiranje, smanjenje financiranja i ometanje uloge i funkcije organizacija civilnog društva. Nisu pronađeni dokazi o financijskim nepravilnostima.“

U siječnju je Europska pučka stranka (EPP), stranka desnog centra, u Europskom parlamentu optužila nevladine organizacije koje djeluju u području okoliša i klime da dobivaju financijska sredstva od Europske komisije kako bi lobirale u Parlamentu i drugim institucijama EU-a te kod zastupnika i zastupnica u Europskom parlamentu, čime je izazvala ogorčenost među europskim organizacijama civilnog društva.

Kritiziranje organizacija civilnog društva nije ništa novo, ali nedavni napadi pojačani su lažnim vijestima i pogrešnim informacijama. Kao što je istaknula **Brikena Xhomaqi**, supredsjednica EGSO-ove Skupine za vezu, situacija je takva da se sve organizacije civilnog društva moraju pokrenuti i udružiti te uvesti promjene. „Građani bi trebali znati da većina organizacija civilnog društva ovisi o volonterskom radu i da mi ne rasipamo novac poreznih obveznika.“

Sudionici rasprave također su pozvali Europsku komisiju da se snažnije izjasni o toj temi i predložili niz rješenja za jačanje uloge organizacija civilnog društva.

Raquel García Hermida-Van Der Walle izjavila je da će se zalagati za veće priznavanje i jačanje uloge organizacija civilnog društva u izvješću o vladavini prava i za to da mehanizam uvjetovanosti bude uvjet koji omogućuje provedbu.

Zastupnik EPP-a **Michał Wawrykiewicz** rekao je da je njegova misija podizanje svijesti o tim temeljnim pitanjima unutar njegova kluba zastupnika. Isto tako, istaknuo je važnost informiranja donositelja odluka o tome da organizacije civilnog društva i nevladine organizacije djeluju na terenu i pružaju ključne usluge koje izravno utječu na živote ljudi.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** prihvatio je stajališta predstavnika organizacija civilnog društva i nadodao sljedeće: „Moramo se oduprijeti nastojanjima da se te organizacije delegitimiziraju i da se ograniči njihov pristup resursima koji su ključni za demokratsko sudjelovanje. S obzirom na ograničenja financiranja i na sve veće političke pritiske, jasno je da im je potrebna snažnija i predvidljivija potpora za nastavak njihova iznimno važnog rada.” (at)

Izazovi su golemi, kao i snaga civilnog društva

Više od 800 sudionika iz organizacija građana i dionika iz cijele Europe, uključujući organizacije mladih, nevladine organizacije i novinare, pridružilo se Tjednu civilnog društva koji je Europski gospodarski i socijalni odbor održao od 17. do 20. ožujka 2025.

Na uvodnoj sjednici raspravljalo se o zaštiti prostora za građansko djelovanje putem pravnih mjera i ključnoj ulozi civilnog društva u pogledu pozivanja vlasti na odgovornost, povezivanja, jačanja socijalne otpornosti i davanja glasa onima koje se prečesto zanemaruje.

Tema Tjedna civilnog društva 2025. bila je [Jačanje kohezije i sudjelovanja u polariziranim društvima](#). Ove godine u središtu su bile tri važne inicijative: [paneli Skupine za vezu](#), [europska građanska inicijativa](#) i [Nagrada za civilno društvo](#), a cilj događanja bilo je:

- rješavanje problema sve veće polarizacije, do koje je su dovele financijska kriza, klimatske promjene i sve veća dohodovna nejednakost;
- isticanje ključne uloge koju civilno društvo može imati u tom kontekstu;
- prikupljanje mogućih rješenja koje predlaže civilno društvo kao i njihovih zahtjeva za kreatora politika EU-a kako bi se doprinijelo depolarizaciji Europe kroz jačanje društvene kohezije i demokratskog sudjelovanja u ključnim područjima za društvo.

U uvodnom govoru predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** naglasio je: „Civilno društvo mora se suočiti s izazovom. Sudjelovanje, dijalog i solidarnost nisu samo ideali, oni su temelj otporne i ujedinjene Europe. U okviru ovog Europskog tjedna civilnog društva, dopustite nam da potvrdimo svoju predanost uključivanju i aktivnom građanstvu. Snažna demokracija ne ovisi samo o institucijama, već i o angažmanu svih njezinih građana.”

Albena Azmanova, profesorica političkih i društvenih znanosti na sveučilištu City Saint George's, University of London osvrnula se u svojem govoru na sve veću gospodarsku nesigurnost s kojom se suočava većina ljudi, odnosno na tzv. „epidemiju nesigurnosti“. Objasnila je zašto je u trenucima velikih nesigurnosti civilno društvo ključno za napredak.

„Velika gospodarska nesigurnost oduzela je većini ljudi volju za borbom. Civilno društvo ima tu volju. Aktiviste civilnog društva pokreće osjećaj svrhe koji se temelji na konkretnom prigovoru. Oni su vidljive noge i ruke demokracije“, rekla je.

Younous Omarjee, potpredsjednik Europskog parlamenta, istaknuo je: „U kontekstu sve većeg individualizma, civilno društvo potrebno nam je kao poveznica među građanima, ali i kao uporište protiv ideja krajnje desnice koje se šire.“

Ključnu ulogu nevladinih organizacija u socijalnoj otpornosti i njihovu potporu ranjivim i udaljenim skupinama istaknula je ministrica civilnog društva u ime poljskog predsjedništva **Adriana Porowska**, koja je ujedno podijelila poljska iskustva s civilnim društvom, koje doprinosi nacionalnoj otpornosti.

Brikena Xhomaqi, supredsjednica EGSO-ove Skupine za vezu s europskim organizacijama i mrežama civilnog društva, naglasila je da se jedinstvo u raznolikosti, ponosna mantra EU-a, potiče na lokalnoj razini. Međutim, gđa Xhomaqi spomenula je da su organizacije civilnog društva i nevladine organizacije ugrožene i da se njihovo financiranje i uloga dovode u pitanje. „Bez sredstava, organizacije civilnog društva ne mogu funkcionirati. Institucije moraju štiti civilno društvo, potrebna nam je pravna zaštita prostora za građansko djelovanje kako bi naše društvo ostalo ujedinjeno u raznolikosti.“

Slovačko debatno društvo osvojilo je 15. Nagradu EGSO-a za civilno društvo za borbu protiv štetne polarizacije

U okviru vodeće Nagrade EGSO-a za civilno društvo ističe se izniman doprinos civilnog društva održavanju i jačanju europskog identiteta i građanstva. Nagrada se svake godine dodjeljuje za drugu temu, koja je od ključne društvene važnosti i povezana s radom EGSO-a.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) je 20. ožujka odao priznanje trima organizacijama civilnog društva iz Slovačke, Belgije i Francuske za njihove revolucionarne projekte usmjerene na borbu protiv sve veće razine štetne polarizacije diljem Europske unije.

Novčana nagrada u iznosu od 32 000 EUR podijeljena je među nagrađenim organizacijama.

EGSO je dodijelio **najveću nagradu** u iznosu od 14 000 EUR Slovačkom debatnom društvu za [Olimpijadu kritičnog razmišljanja](#), njihovu pionirsku inicijativu za izgradnju otpornosti na dezinformacije među mladima u Slovačkoj. Projekt obuhvaća natjecanje mladih u tri dobne skupine, u okviru kojega se natjecatelji suočavaju sa stvarnim medijskim izazovima i ocjenjuju vjerodostojnost sadržaja.

Po 9000 eura primile su ostale dvije udruge.

Francuska organizacija [Reporters d'Espoirs](#) zauzela je **drugo** mjesto sa svojim projektom *Prix Européen Jeunes Reporters d'Espoirs*, programom na francuskom jeziku za novinarstvo rješenja.

Treću nagradu osvojila je belgijska udruga [FEC Diversité asbl](#) za projekt „ESCAPE GAME EXTREME DROITE pour se désintoxiquer“, imerzivnu igru suprotstavljanja krajnje desnoj ideologiji.

15. Nagrada EGSO-a za civilno društvo

U okviru 15. Nagrade EGSO-a za civilno društvo pozornost je usmjerena na neprofitne projekte pojedinaca, privatnih poduzeća i organizacija civilnog društva koji su pomogli u borbi protiv štetne polarizacije diljem Europske unije.

Posljednjih godina Europu su pogodile brojne krize, od ruske ratne agresije na Ukrajinu, rasta cijena energije i troškova života do stalnih gospodarskih i socijalnih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Takve krize mogu narušiti povjerenje u javne institucije i izazvati štetnu polarizaciju u cijelom društvu.

Iako polarizacija može biti dio otvorenog, pluralističkog društva, sve veći populizam i negativna polarizacija predstavljaju znatne izazove za europske demokracije. Europa se suočava i s kontinuiranim razbijanjem tradicionalnog medijskog okruženja, sve većim dezinformacijama i napadima na slobodu medija, što sve predstavlja dodatnu prijetnju demokratskim vrijednostima.

Ovogodišnji pobjednici odabrani su iz širokog i raznolikog raspona od više od 50 prijava iz 15 država članica. Pobjednički projekti odabrani su zbog svoje izvanredne kreativnosti, entuzijazma i predanosti borbi protiv štetne polarizacije u europskom društvu.

„Organizirano civilno društvo ima temeljnu ulogu u zaštiti europske demokracije, što je ponovno dokazano ovogodišnjim izvanrednim i opsežnim projektima“, rekao je potpredsjednik EGSO-a za komunikaciju **Aurel Laurențiu Plosceanu**.

Tri godine od početka ruskog rata u Ukrajini: definiranje geopolitičke budućnosti EU-a

Povodom treće obljetnice brutalnog i ničim izazvanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, napada ne samo na suverenu naciju nego i na temeljne vrijednosti demokracije, ljudskog dostojanstva i međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, izražavamo solidarnost s ukrajinskim narodom, izjavio je predsjednik EGSO-a Oliver Röpke u izjavi objavljenj na plenarnom zasjedanju EGSO-a u veljači.

Od prvog dana te invazije stojimo uz Ukrajinu, ne samo simbolično već i konkretnim djelovanjem. Danas potvrđujemo svoj nepokolebljiv angažman u podupiranju suvereniteta, demokracije i europske budućnosti Ukrajine. Pozivamo EU da održi i ojača svoju političku, gospodarsku, humanitarnu i vojnu potporu toj zemlji.

Ukrajinski narod pokazao je iznimnu hrabrost i otpornost u obrani svoje zemlje i načela koja nas povezuju kao Europljane. Od prvog dana te invazije EGSO, njegovi članovi i članice i europsko civilno društvo koje predstavlja stoje uz Ukrajinu – ne samo simbolično već i konkretnim djelovanjem.

U vrijeme sve veće geopolitičke nesigurnosti, nedavne izjave predstavnika SAD-a kojima se dovodi u pitanje predanost NATO-a kolektivnoj obrani izrazito su zabrinjavajuće. Europa si ne može dopustiti da stoji skrštenih ruku.

Ukrajina se bori ne samo za svoj opstanak već i za sigurnost cijelog europskog kontinenta.

EGSO poziva čelnike i čelnice EU-a da iskoriste ovaj trenutak da ojačaju europske sigurnosne i obrambene kapacitete, redefiniraju stratešku autonomiju, obrane multilateralizam i prodube suradnju s Ujedinjenim narodima, a pritom i sklope snažnija globalna partnerstva s demokratskim saveznicima izvan Europe.

Europa mora djelovati odmah.

Neodlučnost nije opcija jer oklijevanje ide na ruku autokratima i agresorima.

Demokratske zemlje moraju ostati ujedinjene i čvrste.

EGSO poziva EU da ojača svoju stratešku autonomiju, obrani demokraciju i temeljna prava i odlučno podrži Ukrajinu. Sada je vrijeme za strateško geopolitičko djelovanje EU-a.

Cijelu izjavu možete pročitati [ovdje](#). (at)

Ja?anje europske sigurnosti i o?uvanje ujedinjenosti Europe prioriteti su poljskog predsjedništva EU-a

Glavna zadaća tekućeg poljskog predsjedništva Vijeća Europske unije bit će očuvanje ujedinjenosti Europe, napredak i brzo donošenje odluka.

Na plenarnom zasjedanju EGSO-a u veljači održana je rasprava o prioritetima poljskog predsjedništva EU-a s **Magdalenom Sobkowiak-Czarneckom**, poljskom državnim podtajnicom za poslove Europske unije.

Govoreći o vanjskoj sigurnosti EU-a, a posebno o agresivnom ratu protiv Ukrajine, Magdalena Sobkowiak-Czarnecka izjavila je da je cilj nastaviti pomagati Ukrajini i zadržati jedinstvo unutar EU-a. Kao jedno od postignuća s početka poljskog predsjedništva spomenula je 16. paket sankcija protiv Rusije.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** naglasio je da je Poljska preuzela rotirajuće predsjedništvo EU-a u vrijeme obilježeno teškim izazovima kao što su geopolitičke napetosti i energetske krize.

Dodao je da je „današnja rasprava ponovno potvrdila ključnu važnost stabilnosti, otpornosti i jedinstva za oblikovanje budućnosti Europske unije. Prioriteti poljskog predsjedništva blisko su povezani s našim

zajedničkim ambicijama, posebice u pogledu poticanja višedimenzionalnog pristupa sigurnosti. U doba globalne nesigurnosti, naša predanost odlučnom i zajedničkom djelovanju ostaje nepokolebljiva.”

U skladu sa sloganom „Sigurnost, Europa!”, poljsko predsjedništvo EU-a radit će na sedam dimenzija sigurnosti – vanjskoj, unutarnjoj, gospodarskoj, prehrambenoj, energetske, zdravstvenoj i informacijskoj.

[Suradnja između Odbora i poljskog predsjedništva](#) posljednjih je nekoliko mjeseci bila snažna i produktivna. EGSO je izradio 15 [razmatračkih mišljenja](#) koja su već usvojena ili će uskoro biti. (mp)

Copyright: NATO

Odvažna ulaganja i suradnja s NATO-om ključni su za jačanje europske obrane

Suočena sa sve većim sigurnosnim prijetnjama, Europa hitno treba jedinstvenu strategiju financiranja obrane. EGSO je, na zahtjev poljskog predsjedništva EU-a usvojio mišljenje u kojem poziva na poduzimanje odvažnih mjera kao što su veća ulaganja u moderne sustave, produbljena suradnja u okviru NATO-a i jače financiranje u sklopu EU-ovog financijskog okvira.

Sigurnosni rizici u Europi stalno rastu i razotkrivaju u kojoj se mjeri ona oslanja na vanjske dobavljače u području obrane – 78 % od 75 milijardi eura koje su države članice EU-a potrošile na nabavu u području obrane tijekom jedne godine isplaćeno je dobavljačima iz trećih zemalja. Jačanje obrambene tehnološke i industrijske baze EU-a ključno je za smanjenje te ovisnosti.

„Mehanizme financiranja obrane EU-a treba preispitati da se vidi odgovaraju li suvremenim izazovima”, objasnio je **Marcin Nowacki**, izjavitelj za mišljenje EGSO-a [„Financiranje obrane u EU-u”](#). „Postojeća proračunska pravila ograničavaju vojnu potrošnju, a inicijative poput Europskog fonda za obranu (EDF) i Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF), iako predstavljaju napredak, i dalje su nedovoljne za suočavanje s razmjerima današnjih prijetnji.”

Suradnja s NATO-om ključna je za interoperabilnost i jedinstvenu strategiju. Zajednička nabava, partnerstva za kibernetičku i svemirsku sigurnost i satelitski projekt IRIS2 povećat će otpornost. Financiranje obrane mora biti usklađeno sa širim prioritetima EU-a bez ugrožavanja socijalnih i okolišnih ciljeva. Za osiguravanje europske sigurnosti i autonomije ključna su strateška ulaganja, inovacije i dugoročno planiranje. (tk)

S riježi na djela: EGSO postavio prioritete u borbi protiv rodne neravnopravnosti i nasilja protiv žena

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) održao je forum na visokoj razini o pravima žena, na kojem su se glavni dionici okupili u cilju rješavanja gorućih pitanja povezanih s pravima žena i utvrđivanja ključnih prioriteta uoči predstojeće sjednice

Komisije UN-a o položaju žena.

Poruka EGSO-ova foruma na visokoj razini o pravima žena bila je jasna: postignut je određen napredak, ali to nije dovoljno. EU je poduzeo određene korake za zaštitu žena i djevojčica, ali strukturni oblici nejednakosti, rodni stereotipi i nazadovanje u pogledu prava žena i dalje ugrožavaju teško postignut napredak u Europi. Sve dok postoje strukturne prepreke, neće se moći ostvariti potpuno sudjelovanje žena u društvu.

Na forumu na visokoj razini održanom 26. veljače u okviru plenarnog zasjedanja EGSO-a okupili su se predsjednik *Ad hoc* skupine EGSO-a za ravnopravnost **Sif Holst**, predsjednik EGSO-a **Oliver Röpkke** i europska povjerenica za ravnopravnost, pripravnost i upravljanje krizama **Hadja Lahbib**, kao i **Carlien Scheele** (direktorica Europskog instituta za ravnopravnost spolova), **Florence Raes** (direktorica briselskog ureda Tijela Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women)), **Ayşe Yürekli** (predstavница EU-a u KAGIDER-u – udruženju turskih poduzetnica), **Mary Collins** (glavna tajnica Europskog ženskog lobija) i **Cianán Russell** (viši službenik za politiku Međunarodne udruge lezbijki, gej, biseksualnih, trans i interseksualnih osoba Europe (ILGA Europe)).

Na forumu su održana dva dinamična panela posvećena hitnim izazovima u području rodne ravnopravnosti, a svaki od njih bio je povezan s ključno važnim mišljenjem EGSO-a usvojenim tijekom zasjedanja. Stručnjaci, zagovaratelji i oblikovatelji politika okupili su se kako bi razmijenili stajališta, predložili rješenja i ojačali obveze u vezi s promicanjem prava žena u Europi i izvan nje.

Prvi panel bio je usmjeren na predstojeće 69. zasjedanje Komisije UN-a o položaju žena (UNCSW69), a drugi na nasilje nad ženama i djevojčicama kao pitanje ljudskih prava. Nakon foruma su na plenarnom zasjedanju usvojena i dva povezana mišljenja: „[Doprinos EGSO-a prioritetima EU-a na 69. zasjedanju UNCSW-a](#)” i „[Nasilje nad ženama kao pitanje ljudskih prava: trenutačno stanje u pogledu mjera u EU-u](#)”. (Im)

EGSO i AU ECOSOCC na 69. sjednici Komisije UN-a o položaju žena ponovno potvrdili svoj angažman za rodnu ravnopravnost

Na 69. sjednici Komisije Ujedinjenih naroda o položaju žena u New Yorku Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) i Gospodarsko, socijalno i kulturno vijeće Afričke unije (AU ECOSOCC) ponovno su potvrdili da se nepokolebljivo zalažu za

promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena.

Dok međunarodna zajednica obilježava trideset godina od usvajanja Pekinške deklaracije i s njome povezane Platforme za djelovanje, EGSO i AU ECOSOCC pozdravljaju ostvareni napredak, ali i ističu trajne izazove koji i dalje onemogućuju potpunu rodnu ravnopravnost.

U njihovoj drugoj [zajedničkoj izjavi](#) navode se ključni prioriteti, među kojima su povećanje broja žena na vodećim položajima s pomoću rodni kvota, borba protiv rodno uvjetovanog nasilja putem međunarodnih konvencija, premošćivanje digitalnog jaza među spolovima i promicanje ekonomskog osnaživanja žena.

U toj se izjavi poziva na odlučnije politike u vezi s neplaćenim pružanjem skrbi, uključivanjem žena u mirovne napore i donošenjem politika na temelju podataka. Naglašava se i globalna suradnja u cilju uklanjanja sustavnih nejednakosti i zaštite prava žena. Osim toga, EGSO poziva EU da se bori protiv rodno uvjetovanog nasilja, osigura rodni paritet i brani ulogu civilnog društva u promicanju ravnopravnosti.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** izjavio je: „U ovom trenutku obilježavanja tridesete obljetnice Pekinške deklaracije vrijeme je da riječi pretvorimo u djela. Rodna ravnopravnost nije povlastica već temeljno pravo i njezino je postizanje ključno za održiva i uključiva društva. EGSO je odlučan u svojem zalaganju za uklanjanje prepreka, osiguravanje potpunog sudjelovanja žena u donošenju odluka i poticanje njihova ekonomskog osnaživanja. Sada je vrijeme da vlade, institucije i civilno društvo odlučno djeluju – nema jednakosti bez odgovornosti.“

Komisija o položaju žena glavno je međunarodno i međuvladino tijelo koje se bori za rodnu ravnopravnost. To je bio drugi put da je EGSO sudjelovao u najvećem godišnjem okupljanju UN-a o osnaživanju žena. (tk)

EU hitno treba industrijsku strategiju

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) poziva EU da provede snažnu industrijsku strategiju koja će omogućiti povećanje konkurentnosti, otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i usklađivanje sa zelenim planom. Kako bi ta strategija bila uspješna, potrebno ju je pomno pratiti i prilagođavati novim izazovima.

„Europa se suočava s ozbiljnim rizikom od deindustrijalizacije. Industrija i klimatska politika moraju ići ruku pod ruku“, izjavio je **Andrea Mone**, izjavitelj za mišljenje EGSO-a [„Budućnost industrije EU-a u kontekstu visokih cijena energije i troškova tranzicije“](#), usvojeno na plenarnom zasjedanju u veljači.

EGSO je u mišljenju naglasio potrebu za snažnim gospodarskim i regulatornim okvirom koji je nužan za suočavanje s visokim troškovima energije i sirovina, izazovima ulaganja u zelenu tranziciju, infrastrukturnim nedostacima, nedostatkom vještina i slabom unutarnjom potražnjom. Politika konkurentnosti usmjerena na ulaganja i inovacije ključna je za poticanje socijalne i teritorijalne kohezije.

EGSO poziva na hitno djelovanje u kontekstu sve veće zabrinutosti zbog gospodarske sigurnosti Europe i njezine vanjske ovisnosti. U doba sve većih geopolitičkih i trgovinskih nesigurnosti potrebna je otporna

trgovinska politika EU-a kako bi se zaštitila održivost industrije u kontekstu asimetričnih ciljeva dekarbonizacije, globalnog viška kapaciteta i sve većih trgovinskih napetosti. Za postizanje tog cilja ključna je veća autonomija u osiguravanju kritičnih sirovina.

Kako je istaknuto u Draghijevu izvješću, od ključne su važnosti veća ulaganja i reforme upravljanja. Jedinstveno zajedničko tržište, posebno u području energetike, ojačat će gospodarstvo EU-a. Smanjenjem regulatornog opterećenja, prilagođavanjem okvirnih uvjeta tržišta električne energije i poboljšanjem financijskih alata kao što su ugovori o kupnji energije poduprijet će se tranzicija industrije.

Pravedna tranzicija iziskuje snažan socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje. Industrijska politika mora biti usklađena sa strategijama za obrazovanje i radnu snagu, a naglasak treba biti na istraživanju, inovacijama i izgradnji vještina. Ulaganjima u energetska infrastrukturu, obnovljivu energiju i kružno gospodarstvo pridonijet će se postizanju klimatskih ciljeva.

EGSO je također usvojio dodatno mišljenje „[Budućnost energetske intenzivne industrije EU-a](#)“, u kojem se predlažu prilagođena rješenja kako bi se osigurala njihova dugoročna održivost. Svladavanje specifičnih izazova s kojima se suočavamo ključno je za industrijsku budućnost EU-a. (II)

Ako EU želi ostati konkurentan, trebaju mu pravednija i jednostavnija pravila

Prekogranično širenje u EU-u znači snalaženje u mnoštvu papirologije i proturječnih pravila o PDV-u, čime se povećavaju troškovi. Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) zbog usklađivanja se suočavaju s nerazmjernim opterećenjima, što im otežava rast i

tržišno natjecanje. U dvama mišljenjima usvojenima na plenarnom zasjedanju u veljači, nadovezujući se na izvješća Enrica Lette i Marija Draghija, EGSO poziva na hitne reforme. Izneseni prijedlozi uključuju usklađene financijske propise, izvješćivanje koje se temelji na umjetnoj inteligenciji i koordiniranu industrijsku politiku.

„Jedinstveno tržište okosnica je europskog gospodarskog blagostanja, ali je i dalje nedovršeno u ključnim sektorima kao što su financije, energetika i digitalne usluge“, izjavio je predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke**.

„Današnjom raspravom naglašava se hitna potreba za reformama kako bi se uklonile prepreke i ojačao uslužni sektor, čime bi se osigurali jednaki uvjeti za poduzeća u cijelom EU-u.“

Taj je poziv podržala i povjerenica za financijske usluge i uniju za štednju i ulaganja **Maria Luísa Albuquerque**, izjavivši: „Moja vizija unije za štednju i ulaganja jest stvaranje bogatstva za naše građane i rasta za naša poduzeća njihovim povezivanjem u sigurnom, konkurentnom, dobro reguliranom i dobro nadziranom okruženju.“

U mišljenjima EGSO-a utvrđena su dva ključna izazova za konkurentnost: [rascjepkanost jedinstvenog tržišta](#), istaknuta u izvješćima Enrica Lette i Marija Draghija, i [prekomjerna birokracija, koja posebno opterećuje MSP-ove](#). I jedno i drugo guši inovacije i gospodarski rast.

U čemu je problem?

Poduzeća diljem Europe preopterećena su složenim propisima koji se međusobno preklapaju. Time se gubi vrijeme i novac, usporava zeleni plan i ograničava pristup financiranju za poduzeća srednje veličine, što dovodi do frustracija za poduzeća, viših troškova za potrošače i slabijeg gospodarskog rasta.

Uz regulatorna opterećenja Europa se suočava i s dubljim strukturnim izazovima koji narušavaju njezinu konkurentnost. Spor napredak u dovršenju jedinstvenog tržišta, nejednakosti u digitalnoj i energetskej infrastrukturi i nedostatak koordinirane industrijske politike ograničavaju sposobnost EU-a da se natječe na globalnoj razini. Dok drugi gospodarski blokovi brzo djeluju kako bi privukli ulaganja i potaknuli inovacije, Europi prijete zaostajanje.

Kako to riješiti?

Za jačanje konkurentnosti potreban je sveobuhvatan pristup koji bi uključivao uklanjanje prepreka u ključnim sektorima kao što su financije i energetika, ubrzavanje digitalne transformacije i osiguravanje da se MSP-ovi mogu širiti i natjecati pod jednakim uvjetima.

U mišljenjima EGSO-a predlaže se sljedeće:

- pojednostavnjenje propisa bez snižavanja ekoloških i socijalnih standarda,
- stvaranje jedinstvene platforme koja se temelji na umjetnoj inteligenciji kako bi se pojednostavnilo izvješćivanje za MSP-ove i srednja poduzeća, čime bi se ubrzala i olakšala usklađenost,
- usklađivanje pravila u svim sektorima kako bi se smanjila repetitivna papirologija,
- standardizacija financijskih propisa u državama članicama pomoću koordinirane industrijske politike EU-a,
- reforma mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) za pravedniji sustav koji manje opterećuje svoje korisnike. (gb)

Hoće li Plan za čistu industriju ispuniti svoju svrhu?

EGSO je 6. ožujka, samo nekoliko dana prije rasprava u Vijeću 12. ožujka, bio domaćin debate o Planu Europske komisije za čistu industriju. Tvorci politika, čelne osobe u industriji i civilno društvo pokušali su odgovoriti na pitanje može li se tim planom

zaista poduprijeti sektor čistih tehnologija, energetski intenzivne industrije i stratešku autonomiju Europe.

U kontekstu geopolitičke nestabilnosti i promjena u transatlantskim odnosima potreba Europe da ostvari stratešku autonomiju hitnija je nego ikad prije. Cilj je Plana za čistu industriju ubrzati dekarbonizaciju i kružnost, a istodobno poticati industrijsku konkurentnost, počevši od snižavanja cijena energije. No i dalje se postavlja pitanje njegove izvedivosti i financiranja.

„Ne radi se o tome da moramo birati između strateške autonomije, konkurentnosti i dvostruke tranzicije. Promjene utječu na sve industrijske sektore i svi se oni moraju prilagoditi – vlastitim tempom, ali uz preuzimanje jasnih obveza”, izjavio je **Pietro de Lotto**, predsjednik Savjetodavnog povjerenstva EGSO-a za industrijske promjene (CCMI), koji je taj izazov opisao kao vježbu održavanja ravnoteže.

Komisija je naglasila geopolitičku nužnost da Europa postane energetska neovisna o Rusiji, ali i sve veću zabrinutost zbog slabljenja europske industrije. Industrijska proizvodnja i priljevi izravnih stranih ulaganja u posljednje su se dvije godine znatno smanjili.

Pronalaženje financijskih sredstava bit će velik izazov. Za postizanje ciljeva Plana potrebna je suradnja između institucija EU-a, država članica i industrije. Iako se Europska investicijska banka obvezala osigurati 500 milijuna eura protujamstava i 1,5 milijardi eura za poboljšanje energetskih mreža, nacionalne vlade moraju mobilizirati dodatna sredstva.

Vrlo je važno i pitanje socijalnog učinka tranzicije, posebno u energetski intenzivnim industrijama u kojima je došlo do znatnog gubitka radnih mjesta. Predstavnici civilnog društva postavili su pitanje bi li smanjenje poreza na energiju, što je jedan od glavnih prijedloga Plana, moglo biti nauštrb financiranja obrazovanja i zdravstvene skrbi.

Unatoč optimizmu kad je riječ o dugoročnim ciljevima Plana za čistu industriju, stručnjaci su izrazili zabrinutost u vezi s njegovom sposobnošću prevladavanja kratkoročnih izazova. Ključno je brzo djelovati i pojednostaviti birokraciju jer bi visoki troškovi energije i regulatorne prepreke mogli usporiti napredak. Fragmentirane nacionalne politike i dalje su problem i postoji rizik da će se propustiti ključna prilika da se Plan za čistu industriju iskoristi za usklađivanje industrijske politike u Europi.

Jedan je od razloga za zabrinutost i tehnološka neutralnost, pri čemu se vode rasprave o odgovarajućoj ravnoteži između obnovljivih izvora energije, vodika i biogoriva. Iako je fokus na obnovljivim izvorima energije dobrodošao, potrebno je i preuzeti čvrstu obvezu postizanja energetske učinkovitosti. Obnovljivi izvori energije već su u razdoblju od 2021. do 2023. ostvarili uštedu od 100 milijardi eura za europske potrošače, što je uspjeh na temelju kojeg bi EU trebao nastaviti svoj rad. (jh)

Poljoprivrednici u EU-u trebaju hitnu potporu da bi preživjeli na nestabilnim tržištima

Europski poljoprivrednici suočavaju se sa sve većim krizama, od ekstremnih vremenskih nepogoda do nestabilnosti tržišta i nepoštenog tržišnog natjecanja. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) upozorava da postojeće politike EU-a ne uspijevaju

zaštititi poljoprivrednike i poziva na hitne reforme u cilju osiguravanja prihoda, jačanja pregovaračke moći i ostvarivanja održive poljoprivrede.

U [mišljenju](#) koje je zatražilo poljsko predsjedništvo EU-a EGSO je pozvao na otporniji poljoprivredni sustav u čijem su središtu poljoprivrednici.

„Poljoprivreda je plemenita djelatnost koja ima dva ključna cilja: proizvesti sigurnu hranu vrhunske kvalitete za ljudsku prehranu i očuvati i unaprijediti okoliš. Sve što zauzvat tražimo jest poštena plaća za pošten rad i da se hrana koju proizvodimo cijeni i kupuje po pravednim cijenama”, rekao je **Joe Healy**, jedan od troje izvjestitelja za to mišljenje.

EGSO smatra da zajednička poljoprivredna politika (ZPP) nije na razini današnjih izazova. Financijski instrumenti koji se u toj politici preporučuju za potporu poljoprivrednicima uključuju javno osiguranje u slučaju elementarne nepogode, protucikličku potporu i izravna plaćanja. Uzajamni fondovi, koji se u nekim državama članicama EU-a već koriste, mogli bi pružiti dodatnu sigurnosnu mrežu koju bi zajednički financirali poljoprivrednici, industrija, regionalne vlade i EU.

Budući da se nakon 2027. očekuje revizija ZPP-a, EGSO se zalaže za to da se proračun te politike vrati na najmanje 0,5 % BDP-a EU-a. Osim toga, potrebni su stroži trgovinski propisi kako bi se osiguralo da uvezani proizvodi ispunjavaju ekološke i radne standarde EU-a.

Još jedan važan problem je prodaja ispod cijene, praksa koja poljoprivrednike stavlja pod enormni financijski pritisak. EGSO poziva tvorce politika EU-a da ozbiljno razmotre mogućnost da se kupnja ispod cijene zabrani kako bi se spriječilo da veliki trgovci na malo poljoprivrednicima nameću uvjete pod kojima ne mogu opstati. U tu bi se svrhu kao model mogli koristiti španjolski zakoni koji se bave prehrambenim lancem.

Radi povećanja transparentnosti i tržišne moći poljoprivrednika, EGSO je predložio da se uspostavi digitalni centar EU-a za praćenje cijena, troškova i dobiti. Zalaže se i za kolektivne pregovore o cijenama i povećanu potporu zadrugama i organizacijama proizvođača. U europskoj poljoprivredi potrebna je veća ekonomska neovisnost i konkurentnost.

Klimatski ciljevi izuzetno su bitni, ali troškove njihovog ostvarivanja ne mogu snositi samo poljoprivrednici, kojima bi fond za održivost mogao pomoći da prijeđu na zelenije prakse. U mišljenju se upozorava na rizik od izmještanja emisija ugljika, odnosno na to da stroga pravila EU-a lokalne poljoprivrednike stavljaju u nepovoljan položaj u odnosu na konkurente izvan EU-a.

EGSO je naglasio važnost ulaganja u ruralni razvoj, kao i inovacija i jednostavnijih pravila ZPP-a. Poljoprivrednici su pod sve većim pritiskom, stoga je jasno da je ovo hitno pitanje: vodstvo EU-a mora nešto poduzeti prije no što još više poljoprivrednih gospodarstava propadne. (ks)

[Ja?anje otpornosti i konkurentnosti u okviru europskog semestra 2025.](#)

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) izdao je ključne preporuke o europskom semestru 2025. - jesenski paket, u kojima poziva na strateška ulaganja i snažniju suradnju kako bi se povećala otpornost i konkurentnost EU-a.

EGSO je svoje preporuke iznio u [mišljenju](#) usvojenom na plenarnom zasjedanju u veljači, u kojem se naglasak stavlja na održivost, reforme tržišta rada i bolje usklađivanje nacionalnih politika i politika EU-a, i

ujedno poziva na veće sudjelovanje civilnog društva.

EGSO je izrazio žaljenje zbog toga što Godišnji pregled održivog rasta, ključni politički dokument, nije bio objavljen. Naglasio je potrebu da se institucije EU-a pripreme za geopolitičke rizike koji utječu na trgovinu, inflaciju i rast.

EGSO je izrazio podršku inicijativi „kompas konkurentnosti” i pozvao na ulaganja u energetske i digitalni sektor, uključujući osnivanje Europskog fonda za strateška ulaganja. Osim toga, pozvao je na veće sudjelovanje civilnog društva, pragmatičnu reviziju Mehanizma za oporavak i otpornost i pojačanu suradnju država članica radi poboljšanja gospodarskih politika i produktivnosti. (tk)

Modernizacija kohezijske politike za snažniju i otporniju Europsku uniju

Kohezijska politika već je dugo stup europske integracije i promiče gospodarsko, socijalno i geografsko jedinstvo u cijeloj Europskoj uniji. Budući da se upravo radi na višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje nakon 2027., bitno je

modernizirati kohezijsku politiku kako bi se povećala učinkovitost, održivost i mogućnost prilagodbe novim izazovima.

EGSO je u nedavno usvojenom mišljenju „[Jačanje usmjerenosti kohezijske politike nakon 2027. na rezultate](#)” naglasio potrebu za pristupom usmjerenim na rezultate kako bi se osiguralo da kohezijska politika i dalje donosi konkretne koristi, a da se njome istodobno smanjuju nejednakosti i promiče održiva konkurentnost.

„Kohezijska politika mora ostati ključni instrument EU-a za regionalni razvoj. Pristupom usmjerenim na rezultate osigurava se da svaki potrošeni euro doprinosi gospodarskoj i socijalnoj dobrobiti”, izjavio je izvijestitelj za mišljenje **David Sventek**.

Za potporu regionalnom razvoju, zelenoj i digitalnoj tranziciji i gospodarskoj konkurentnosti bit će potrebna sveobuhvatna reforma VFO-a za razdoblje nakon 2028. godine. S obzirom na to da potrebe za ulaganjima premašuju 750 – 800 milijardi eura godišnje, snažno financiranje EU-a od vitalne je važnosti.

EGSO poziva na to da se fiskalni kapacitet zadrži na 1,8 % BDP-a EU-a i da se poveća financiranje kohezijske politike. Glavni prioriteti uključuju zajedničko upravljanje, prilagođene regionalne politike, financiranje temeljeno na rezultatima i pojednostavljene postupke.

Pristup usmjeren na rezultate povećava učinkovitost, ali i zahtijeva bolju provedbu i nadzor. Uravnoteženje konkurentnosti sa socijalnim ulaganjima, jačanje tehničke potpore i osiguravanje transparentnosti učinit će kohezijsku politiku učinkovitijom i tako potaknuti gospodarsku otpornost i smanjiti razlike diljem Europe. (tk)

EGSO poziva na regenerativni turizam radi jačanja gospodarstva i okoliša

Turizam je vrlo bitan element gospodarstva EU-a i može ojačati konkurentnost Europe. Vrijeme je za nove ideje o njegovom funkcioniranju i za prelazak s održivog na regenerativni turizam, zahvaljujući kojem odredišta ne samo preživljavaju već i

prosperiraju.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) poziva Europsku uniju da preobrazi svoj turistički sektor, s naglaskom na održivosti i regeneraciji radi osiguravanja dugoročne gospodarske i ekološke koristi.

Turizam je i dalje bitan element gospodarstva EU-a, prije svega u regijama koje se u velikoj mjeri oslanjaju na taj sektor, zbog čega se EGSO zalaže za ubranu tranziciju prema održivom turizmu, kao i za strategije regenerativnog turizma, kako je navedeno u mišljenju [*„Turizam u EU-u: održivost kao pokretač dugoročne konkurentnosti sektora”*](#).

„Moramo se pobrinuti za to da turizam ima ulogu u poticanju europske konkurentnosti. To je izuzetno važno s obzirom na to da je u brojnim državama članicama i regijama turizam vrlo važan dio BDP-a i lanaca vrijednosti”, izjavila je izjaviteljica za to mišljenje **Isabel Yglesias**.

Isabel Yglesias je izjavila da se mišljenje temelji na Deklaraciji iz Palme, koja je usvojena za vrijeme španjolskog predsjedanja Vijećem u drugoj polovini 2023., tijekom kojeg je postignut širok konsenzus o tome kako osigurati da održivost bude u središtu budućnosti turizma.

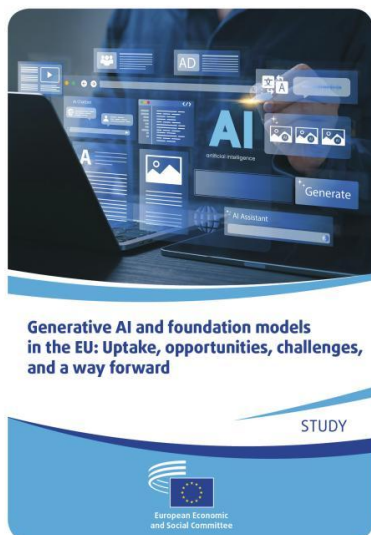
Kako bi se to postiglo, europske institucije i nacionalne, regionalne i lokalne vlasti moraju aktivno podupirati tranzicije u tom sektoru, osigurati kontinuirani dijalog sa svim relevantnim dionicima i jačati socijalni dijalog.

Iako je zahvaljujući radu na održivosti u turizmu postignut velik napredak, nagli porast putovanja nakon pandemije stvara pritisak na mnoga popularna odredišta. Regijama je zbog toga teže uspostaviti ravnotežu između gospodarskog rasta i održivog razvoja, a istovremeno se bore s manjkom osoblja i neusklađenošću između radnih mjesta koja se nude i vještina radnika.

EGSO zbog toga poziva na pomak prema regenerativnom turizmu i njegovo uključivanje u europsku strategiju za održivi turizam, koju će Europska komisija predstaviti u predstojećim mjesecima.

Za razliku od tradicionalnog održivog turizma, koji je usmjeren na smanjenje štete za okoliš, regenerativnim turizmom nastoji se obnoviti i povećati prirodni, društveni i gospodarski kapital. Taj pristup okrenut budućnosti uključuje načela kružnog gospodarstva i njegova je svrha trajan pozitivan učinak na turistička odredišta i lokalne zajednice. (II)

Nova studija EGSO-a o generativnoj umjetnoj inteligenciji: jačanje konkurentnosti europske umjetne inteligencije

EU se nalazi na kritičnom trenutku za razvoj umjetne inteligencije. Američka poduzeća dominiraju na tržištu generativne umjetne inteligencije i privlače 80 % svjetskih privatnih ulaganja, a Kina brzo napreduje. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) je u suradnji s [Centrom za studije europskih politika \(CEPS\)](#) objavio novu studiju kako bi utvrdio što je Europi potrebno da bi ostala konkurentna.

U studiji, koja je pripremljena u okviru EGSO-ove Stručne skupine za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju (INT) i o kojoj se redovno raspravljalo u [EGSO-ovoj Promatračkoj skupini za digitalnu tranziciju i](#)

[jedinstveno tržište](#), razmatraju se ključne prilike, izazovi i mjere potrebne za unapređenje okruženja za umjetnu inteligenciju.

Ključne preporuke za EU:

- **povećati ulaganja u umjetnu inteligenciju i računalnu snagu** – da bi poticala inovacije, Europa mora povećati ulaganja u infrastrukturu za umjetnu inteligenciju
- **fokusirati se na tri sektora velikog potencijala** – umjetna inteligencija može biti pokretač rasta u automobilske industriji, čistoj energiji i obrazovanju
- **promicati umjetnu inteligenciju otvorenog koda** – poticanje otvorenih modela umjetne inteligencije povećanje pristupačnosti i konkurentnost
- **bolje povezati rad na istraživanju i razvoju u EU-u**

Oснаživanje civilnog društva za upravljanje umjetnom inteligencijom

U studiji je istaknuta važnost organizacija civilnog društva u oblikovanju politika i upravljanju u vezi s umjetnom inteligencijom. U cilju povećanja uključenosti i etične primjene umjetne inteligencije, u izvješću se preporučuje sljedeće:

- **programi opismenjavanja o umjetnoj inteligenciji** – osposobljavanje i inicijative za socijalni dijalog radi osnaživanja radnika i javnosti
- **sustavna primjena društvenog pristupa** – osigurati da razvoj umjetne inteligencije bude antropocentričan i usklađen s potrebama društva
- **više financijskih sredstava za organizacije civilnog društva** – podrška za neprofitne organizacije koje tehnologije umjetne inteligencije približavaju javnosti
- **etična primjena umjetne inteligencije** – davanje prednosti pouzdanim sustavima umjetne inteligencije koji su u skladu s europskim vrijednostima

Iskorištavanje potencijala EGSO-a u politici za umjetnu inteligenciju

EGSO je dobro pozicioniran da olakša strukturno uključivanje organizacija civilnog društva u politiku o umjetnoj inteligenciji. U studiji se preporučuje da se kroz javnu nabavu i programe financiranja promiču

umjetna inteligencija otvorenog koda i etične inovacije. EGSO bi u tome mogao djelovati kao centar za suradnju s organizacijama civilnog društva i zajednicama koje koriste otvoreni kod i podizati svijest o utjecaju umjetne inteligencije na društvo.

U studiji se uvodi i **objedinjeni glosar umjetne inteligencije** kako bi se uspostavio zajednički jezik i osigurala uspješna komunikacija među oblikovateljima politika, razvojnim programerima i korisnicima, što je od presudne važnosti za odgovorni razvoj, upravljanje i uvođenje umjetne inteligencije u svim sektorima.

Studija će se proslijediti glavnim institucijama EU-a i očekuje se da će biti uključena u buduće politike o umjetnoj inteligenciji. Cijelo izvješće možete pročitati [ovdje](#). (vk)

NOVOSTI IZ SKUPINA

Copyright: EU2025 - source: EC

Podrobniji uvid u plan EU-a za čistu industriju: hitnost i nužnost reformi

Michal Pintér, delegat Savjetodavnog povjerenstva EGSO-a za industrijske promjene (CCMI)

U nedavno objavljenom planu za čistu industriju prepoznaje se strateška važnost energetski intenzivnih industrija za gospodarstvo EU-a i ispravno utvrđuju ključni izazovi na koje one nailaze. Iako plan uključuje važne teme kao što su zelena vodeća tržišta, potpora kružnom gospodarstvu i financiranje dekarbonizacije, mjere nisu dovoljno hitne i odvažne da bi se preokrenuo trend slabljenja energetski intenzivnih industrija u Europi.

U svojem nedavno usvojenom mišljenju „[Budućnost energetski intenzivnih industrija EU-a u kontekstu visokih cijena energije i troškova tranzicije](#)“ **Europski gospodarski i socijalni odbor** ukazao je na veliku razliku u konkurentnosti između energetski intenzivnih industrija u EU-u i globalnih konkurenata. Komisija je ispravno zaključila da su glavni krivac za to cijene energije. Međutim, u planu za čistu industriju i akcijskom planu za priuštivu energiju ne predlaže se reforma modela tržišta električne energije. Sustav graničnih cijena funkcionirao je dok je EU nabavljao plin plinovodima iz Rusije po relativno jeftinim cijenama i s relativno stabilnom isporukom. Nažalost, situacija se promijenila jer smo sada izloženi skupoj i nestabilnoj opskrbi ukapljenim prirodnim plinom, a vjerojatno će tako biti još godinama. Unatoč tome što u kombinaciji izvora energije u EU-u sve veći udio ima jeftina električna energija proizvedena bez fosilnih goriva, formiranje cijena električne energije i dalje određuju fosilna goriva.

Mjere za povećanje korištenja obnovljivih izvora energije su dobrodošle, ali se njima zbog postojećeg modela tržišta ipak ne smanjuju računi za električnu energiju. Potrebne su hitne mjere kako bi se troškovne koristi od električne energije iz obnovljivih izvora prenijele na industrijske sektore i razmotrile sve mogućnosti smanjenja cijena, uključujući odvajanje cijena plina i električne energije.

U planu su prepoznati i nedostaci mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (nema rješenja za izvoz, miješanje resursa i izbjegavanje propisa) i instrumenata za zaštitu trgovine. Međutim, plan nam nažalost vrlo malo govori o tome kako će se zaštititi tržište EU-a, zbog čega energetske intenzivne industrije nisu zaštićene u globalnom trgovinskom ratu.

EGSO poziva institucije EU-a da uz pomoć sektorskih akcijskih planova provedu odlučne mjere kako bi se spriječila daljnja deindustrijalizacija i očuvali kapaciteti EU-a za industrijsku transformaciju.

Nema obrane bez socijalnih ulaganja

EGSO-ova Skupina radnika

Izdaci za obranu i socijalni rashodi trebali bi ići ruku pod ruku: socijalna država ne smije se žrtvovati radi većeg financiranja obrane. Snažna socijalna država ostaje jedan od ključnih alata za suprotstavljanje krajnje desnim strankama u njihovim težnjama

da autokracije inspirirane Kremljem reproduciraju u EU-u.

Dok rat u Ukrajini ulazi u svoju četvrtu godinu, mnogi pozivaju na povećanje izdataka za obranu, posebno nakon političkih promjena u SAD-u. Čini se da zaštita europskih zemalja više nije zajamčena. Time su već razbijeni brojni tabui, ne samo u pogledu rasprava o vojnim pitanjima na razini EU-a već i u pogledu povećane zaduženosti.

Ipak, neki od onih koji se zalažu za povećanje proračuna za obranu tvrde da to mora biti kompromis s nultom sumom za socijalnu državu, kao da SAD crpi svoju vojnu moć iz neadekvatne socijalne zaštite, ili kao da slabljenje naše vojske proizlazi iz financiranja mirovina ili socijalne sigurnosti.

Skupina radnika želi istaknuti dva problema:

- EU kao cjelina drugi je u svijetu po vojnim izdacima. Iako su u nekim slučajevima potrebni zajednički ili dodatni izdaci, ono što nam doista treba jest koordinacija i zajednički projekti za osiguravanje strateške autonomije. Moramo se usredotočiti na vlastitu obranu, a ne natjecati na globalnoj razini s SAD-om.
- Dobro funkcioniranje socijalne države i borba protiv siromaštva i nejednakosti ključni su za sprežavanje dolaska krajnje desnice na vlast u mnogim državama članicama. Te stranke krajnje desnice, koje su trenutno u usponu, nisu pretjerano zainteresirane za demokraciju, otvoreno su neprijateljski nastrojene prema većini naših vrijednosti, teže reproduciranju autokracije inspirirane Kremljem u državama članicama te će se, ako dođu na vlast, onemogućiti uspostavu bilo kakve koordinirane obrambene politike.

Stoga države članice moraju shvatiti da se ulaganja u obranu i socijalna ulaganja međusobno osnažuju i da jedna bez drugih nisu moguća.

Skupina organizacija civilnog društva poziva na ve ?e uvažavanje stajališta civilnog društva

EGSO, Skupina organizacija civilnog društva

EGSO mora od samog početka biti uključen u inicijative Europske komisije za jačanje suradnje s civilnim društvom. Skupina organizacija civilnog društva smatra da EGSO-ova predstojeća studija „Mapiranje praksi u pogledu civilnog dijaloga u institucijama EU-a” u tome može pružiti vrijedan doprinos.

S obzirom na to da je započeo novi politički ciklus EU-a i da je u [programu rada Komisije](#) u trećem tromjesečju 2025. najavljena strategija EU-a za potporu, zaštitu i osnaživanje civilnog društva, Skupina organizacija civilnog društva održala je [konferenciju](#) da bi istaknula ključne mjere koje su potrebne u mandatnom razdoblju 2024. – 2029. Na tom događanju, održanom 3. ožujka, sudjelovalo je oko 100 predstavnika i predstavnica nacionalnih i europskih organizacija civilnog društva i građana.

Predsjednik Skupine organizacija civilnog društva **Séamus Boland** izjavio je da organizacije civilnog društva imaju važnu ulogu u osiguravanju toga da se oblikovanje politika temelji na potrebama građana i da odgovara na te potrebe. Ponovio je poziv Skupine i Odbora da se EGSO uključi u platformu civilnog društva koju Komisija planira uspostaviti.

„S obzirom na njegovo iskustvo i platformu koju pruža, EGSO mora od samog početka biti uključen u inicijative Europske komisije za jačanje suradnje s civilnim društvom. On mora sudjelovati u upravljanju i biti ključan dio inicijative za uspostavu platforme civilnog društva”, tvrdi Séamus Boland.

Smatra da bi se strukturiran, redovit, transparentan i uključiv civilni dijalog trebao temeljiti na postojećim strukturama i okupiti sve relevantne dionike. Stoga bi europske institucije, uz pomoć EGSO-a, trebale osnovati radnu skupinu za civilni dijalog.

„Radna skupina za civilni dijalog mogla bi izraditi plan kojim bi se organizacijama civilnog društva u procesu oblikovanja politika osiguralo poticajnije okruženje”, dodao je Boland. To bi mogao biti prvi korak prema strukturiranijem civilnom dijalogu i pružanju odgovora na sljedeća pitanja: tko sudjeluje u savjetovanju, o kojim se temama i u kojim rokovima ono provodi i koji su njegovi ishodi?

Predložena radna skupina mogla bi se osloniti i na predstojeću studiju EGSO-a o postojećoj praksi u pogledu dijaloga naslovljenu „Mapiranje praksi u pogledu civilnog dijaloga u institucijama EU-a”.

EGSO je studiju naručio na zahtjev Skupine organizacija civilnog društva, a očekuje se da će rezultati biti dostupni u srpnju 2025. U studiji se provodi sveobuhvatno mapiranje praksi civilnog dijaloga u institucijama EU-a i odgovara na pitanja: koji su aktualni procesi uključivanja organizacija civilnog društva i koja je njihova metodologija? Znanje o postojećoj praksi trebalo bi u novom zakonodavnom ciklusu poslužiti kao temelj i potpora radu na strukturiranijem civilnom dijalogu. **Berta Mizsei** iz Centra za europske političke studije (CEPS) već je na konferenciji predstavila preliminarne rezultate studije.

Na konferenciji je istaknuto i da je financijska stabilnost organizacija civilnog društva preduvjet za dijalog i povezivanje oblikovatelja politika s potrebama ljudi. Valja zajamčiti njihovu financijsku stabilnost i neovisnost.

[Zaključci i preporuke](#) s konferencije dostupni su na internetskim stranicama EGSO-a.

FOKUS NA DOGAĐANJE „TVOJA EUROPA, TVOJE MIŠLJENJE!” (YEYS)

„Tvoja Europa, tvoje mišljenje 2025.” (YEYS 2025): Aktivno građanstvo i borba protiv korupcije me?u glavnim su prioritetima programa za mlade

„Tvoja Europa, tvoje mišljenje”, godišnje događanje za mlade Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) održano je 13. i 14. ožujka 2025. pod nazivom „Dajmo glas mladima”, a naglasak je bio na ulozi mladih u zajedničkom oblikovanju otporne budućnosti.

Na ovogodišnjem događanju okupilo se gotovo 100 mladih iz cijelog EU-a, devet zemalja kandidatkinja EU-a i Ujedinjene Kraljevine. Sudionici su predstavljali organizacije mladih, nacionalna vijeća mladih i srednje škole i iznijeli interese širokog raspona skupina. Iako su mnogi od njihiskusni zagovornici interesa mladih, za neke od sudionika ovo je događanje bio važan prvi susret s participativnom demokracijom u njihovim zajednicama i šire.

Tijekom nekoliko radionica mladi su, pod vodstvom moderatora, utvrdili najhitnija pitanja za koja smatraju da bi ih politički akteri trebali riješiti. Ta se pitanja kreću od borbe protiv korupcije do razvoja usklađene klimatske strategije i osiguravanja jednakih prava za sve. Budući da korupcija narušava povjerenje u institucije i oslabljuje demokraciju, nužno je podupirati istraživačko novinarstvo i poboljšati transparentnost u vezi s upotrebom novaca poreznih obveznika.

„Moramo zajamčiti odgovornost. Ne možemo si priuštiti da budemo samo promatrači jer je trošak nedjelovanja jednostavno previsok. Moramo se boriti i pobijediti”, rekla je sudionica programa.

Mladi su također izrazili potrebu za zajedničkim ciljevima u borbi protiv klimatskim promjena i naglasili nužnost osiguravanja života bez štetnih posljedica klimatskih promjena. Pozvali su na oblikovanje kurikuluma koji se temelji na vrijednostima, što bi pozitivno djelovalo na oblikovanje ponašanja *online* i ublažilo pojavu dezinformacija. Sudionici događanja zagovarali su i jednaka prava, postupanje i mogućnosti, kao i uključivanje svih u sve prostore. Kad je riječ o nedovoljnoj zastupljenosti mladih u postupcima donošenja političkih odluka, naglasili su da demokracija zahtijeva da se čuje svaki glas.

Događanje u trajanju od jednog i pol dana kulminiralo je završnim plenarnim zasjedanjem mladih, na kojem je predana i angažirana skupina mladih predstavila svoje preporuke predsjedniku EGSO-a **Oliveru Röpkeu** i koordinatrici EU-a za mlade **Biliani Sirakovoj**. Nakon glasanja, sudionici su rangirali pet ključnih točaka po važnosti.

1. Borba protiv korupcije kroz transparentnost i sudjelovanje mladih.
2. Aktivno građanstvo: od učionice do zajednice.
3. ZA jednakost.
4. Mladi zaslužuju svoje mjesto.
5. Razvoj usklađene strategije za klimatske promjene.

Predsjednik Röpke naglasio je da bi te preporuke mogle oblikovati savjetodavni rad EGSO-a, naglašavajući rodnu ravnopravnost kao ključni prioritet Odbora. Biliana Sirakova napomenula je da će te preporuke biti uključene u rad EU-a. (cpwb)

Ohrabrimo mlade da bismo ih osnažili

Kristýna Bulvasová

U nesigurnom svijetu u kojem su tradicionalna uvjerenja poljuljana, a dosadašnje nas zajedničke vrijednosti više ne ujedinjuju nego dijele, mladima se smjesta mora pružiti prilika da se smisleno angažiraju na rješavanju mnoštva gorućih pitanja

koja se naočigled gomilaju. Rasprave na manifestaciji YEYS 2025. jasno su pokazale da ne postoji samo jedna jedina „tema mladih” i da mlade s pravom zaokuplja niz različitih pitanja, od borbe protiv korupcije i promicanja ravnopravnosti do borbe protiv klimatskih promjena - poruka je češke studentice i sudionice YEYS-a Kristýne Bulvasove.

Koliko puta sam kao mlada osoba, pripadnica generacije Z, čula riječi „vaša generacija suočava se s dosad neviđenim problemima” ili „na vama je da preuzmete vodstvo i pomognete u prevladavanju trenutnih izazova”. Rizik je velik, ali veliki su i izazovi s kojima se suočavamo: dosad neviđeno nazadovanje demokracije, polarizacija naših društava oko tema koje su ranije smatrane „zajedničkim vrijednostima”, destabilizacija tradicionalnih uvjerenja i sustava, kao i sve veća nesigurnost.

Visoka očekivanja pod pritisak stavljaju ne samo mlade nego i nedovoljno financirane organizacije civilnog društva i njihovu ključnu ulogu usmjeravanja vrijednosti mladih, kao i obrazovne sustave. Formalno obrazovanje mladima bi trebalo omogućiti stjecanje vještina i alata koji su im potrebni da bi mogli rješavati probleme i postati čelnici i čelnice današnjice i sutrašnjice. Bojim se da su mnogi obrazovni sustavi previše rigidni da bi zadovoljili potrebe 21. stoljeća, jer se u školama ne poučava o klimatskim promjenama ili sveobuhvatnim zdravstvenim pitanjima, bilo da se radi o mentalnom ili reproduktivnom zdravlju. Povrh toga, škole nisu opremljene najsuvremenijom tehnologijom, a ranjivim skupinama ne osiguravaju odgovarajući pristup.

Čak je i pitanje tko se smatra ranjivim postalo ispolitizirano, odnosno još gore – koristi se kao oružje, što stavlja dodatan pritisak na one koji to najmanje mogu podnijeti i koji ne bi smjeli biti zapostavljeni.

Naša društva više se ne slažu oko toga što znači ranjivost ili kako je prepoznati, što sam iskusila iz prve ruke dok sam vodila radionicu u školi blizu češko-slovačke granice. Kad sam tematizirala razlike u plaći na temelju spola i druge rodno uvjetovane nejednakosti, i učenici i učenice i nastavno osoblje reagirali su s velikom nevjericom, potpuno odbacujući ideju da u našem društvu postoje nejednakosti. Zbog toga smatram da moramo voditi više rasprava i intenzivirati izgradnju kapaciteta u vezi s postojećim ranjivostima i nejednakostima, bez obzira na dobnu skupinu.

Jednak pristup obrazovanju i mogućnostima za mlade, uključujući žene i djevojčice u nepovoljnom položaju, osobe s invaliditetom i mlade migrantskog podrijetla, i dalje je teško dostižan san. Ako je naš zajednički cilj mladima pružiti čvrste temelje za ostvarivanje njihova potencijala i snova, moramo početi djelovati. Predlaganje rješenja nije jednostavno, ali jačanje veza država članica EU-a s organizacijama civilnog društva, osobito s onima u području neformalnog obrazovanja, moglo bi pomoći u premošćivanju razlika jednom kad se utvrdi koja su područja najosjetljivija. Naknadno osposobljavanje nastavnog osoblja, kao i svih drugih osoba koje rade s mladima, u području izgradnje zajednice moglo bi pružiti okvir za neka od ciljanih i sustavnih rješenja.

Civilno društvo preuzelo je ulogu poticanja aktivnog građanskog sudjelovanja, ali angažman mladih u donošenju odluka i demokratskom upravljanju i dalje je nizak. Postoji očit jaz između težnji mladih i prostora i mogućnosti za njihovo ostvarenje. Izbori sami po sebi ne postižu željene rezultate jer borba protiv političkih stavova i dezinformacija u nekim zemljama i dalje predstavlja izazov. Međutim, neizlaženje na izbore ne znači da građani i građanke nemaju mišljenje ili potrebu za rješavanjem određenih pitanja. Radi poticanja aktivnog građanstva mladima su potrebna ne samo pozitivna iskustva s demokratskim djelovanjem nego i konkretni rezultati – a ne tobožnja briga o mladima, simbolične mjere i selektivnost. I dalje se nadam da će države članice EU-a moći stvoriti te prostore i mladima konačno omogućiti smisleno sudjelovanje i zajedničko stvaranje. No na tu promjenu ne možemo čekati tri, pet ili deset godina, nego se ona mora dogoditi sada kako bi se spriječilo daljnje širenje društvenog raskola.

Na događanju YEYS 2025. sudjelovala sam u izradi jedne preporuke koja se izričito tiče klimatskih promjena, što mi je bilo zadovoljstvo jer smatram da je trostruka planetarna kriza jedan od najvećih izazova za čovječanstvo. Razvoj usklađene strategije EU-a za klimatske promjene bila je jedna od pet preporuka YEYS-a, uz preporuke o borbi protiv korupcije uz pomoć transparentnosti i sudjelovanja mladih, aktivnom građanstvu, ravnopravnosti i ideji da „mladi zaslužuju sjediti za stolom”. Budući da je dospjela na popis zajednički prihvaćenih preporuka, jasno je da mladi sudionici i sudionice YEYS-a tu temu smatraju ključnim izazovom koji treba prevladati. Međutim, taj stav odražava perspektivu skupine mladih koja je ionako donekle osnažena i ne može se smatrati reprezentativnim za sve države članice EU-a. Neki su možda mislili da će ta preporuka biti najvažnija za sudionike i sudionice YEYS-a 2025., ali ona se u konačnom krugu glasanja našla na posljednjem mjestu. Neka to posluži kao podsjetnik da ne postoji samo jedna jedina „tema mladih”. Mladi su s pravom zabrinuti zbog svih aktualnih pitanja, a skup njihovih prioriteta po svojoj je prirodi širok i intersekcijski.

Neki mladi prepoznaju važnost zaštite okoliša i održivosti, a drugi si ne mogu priuštiti da im okoliš bude prioritet jer im je teško zadovoljiti osnovne potrebe. Spomenula sam trostruku planetarnu krizu kao jedan od glavnih izazova s kojima se suočava čovječanstvo, ali kad imamo u vidu da je nužno smjestiti pronaći učinkovita rješenja za sva važna pitanja, slika se mijenja. Sadašnji geopolitički kontekst i borba EU-a za

globalnu konkurentnost odvrćaju pozornost i usporavaju procese tranzicije. No, na koncu konca, više si ne možemo priuštiti da prekoračujemo ograničenja planeta jer ni mi ni buduće generacije nemamo neki planet B na kojem bismo ta pitanja mogli riješiti.

Osvrnimo se još jednom na rizike: mladima bi trebalo osigurati da u svojoj raznolikosti i dalje uživaju u svojoj mladosti sa svim njezinim povlasticama, izazovima i ljepotom. Međutim, nedavno izvješće UN-a pokazuje da je tijekom proteklog desetljeća očito došlo do smanjenja zadovoljstva životom i osjećaja sreće među mladim odraslim osobama. Čak i uz ozbiljne izazove s kojima se suočavamo, čvrsto vjerujem u to da ako možemo nadahnuti mlade konkretnim rezultatima njihova djelovanja, imamo dobre izgleda za rješavanje gorućih pitanja i poboljšanje kvalitete života za sve.

Kristýna Bulvasová članica je Europske mreže mladih za održivi razvoj. Bila je izaslanica mladih u Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe i češka izaslanica mladih u UN-u. Kao bivša glasnogovornica Češko-njemačkog foruma mladih i dalje aktivno sudjeluje u jačanju češko-njemačke suradnje, a kao mlada aktivistica zainteresirana za budućnosti prilagođeno obrazovanje i održivost trenutačno vodi češku nevladinu organizaciju MOB – mladi građani i završava studij na Karlovu sveučilištu u Pragu i Sveučilištu u Regensburgu. Osim aktivnog sudjelovanja u YEYS-u, Kristýna je bila i govornica na sjednici „[Prognostički rad za uključivu pravednu tranziciju i zeleni plavi rast](#)” održanoj u okviru EGSO-ova Tjedna civilnog društva.

MLADI IZ MOLDAVIJE NA YEYS-u: STVARANJE GENERACIJE KOJA NE VIDI OGRANIČENJA

Mlada Moldavka Mădălina-Mihaela Antoci bila je jedna od predstavnika zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u na ovogodišnjem događanju EGSO-a za mlade [Tvoja Europa, tvoje mišljenje](#) (YEYS), koje se održava svake godine. Sudjelovala je i na EGSO-ovu [Tjednu civilnog društva](#), na kojem je održala inspirativan govor tijekom uvodnog panela naslovljenog „Još uvijek ujedinjeni u raznolikosti”. Mădălina-Mihaela, predsjednica studentske mreže Erasmus Moldova i članica odbora Nacionalnog vijeća mladih te zemlje, s nama je razgovarala o tome što EU znači za mlade Moldavke i Moldavce i rekla nam više o svojoj misiji poticanja mladih iz Moldavije da studiraju u inozemstvu i prihvate globalni način razmišljanja.

1. Uključuje li Nacionalno vijeće mladih Moldavije mlade ljude u rasprave o integraciji u EU? Kakvo je mišljenje mladih u Moldaviji o Europskoj uniji?

Apsolutno! Nacionalno vijeće mladih Moldavije osigurava da se glas mladih čuje u procesu integracije Moldavije u EU zahvaljujući savjetovanjima, kampanjama senzibilizacije i izravnoj suradnji s tvorcima politika. Za mnoge mlade Moldavce i Moldavke EU predstavlja napredak, nove horizonte i budućnost u kojoj se njihovi talenti prepoznaju i cijene. Međutim, u nekim područjima nailazimo na nedostatke u informiranosti i to je trenutak u kojem mi stupamo na scenu te znatizelju pretvaramo u aktivno sudjelovanje.

Organiziramo forume, rasprave i radionice o integraciji EU-a, politici i pravima mladih.

Pozivamo na uključivanje mladih u nacionalne postupke donošenja odluka.

Pokrećemo kampanje za informiranje i obrazovanje mladih Moldavaca i Moldavki o prednostima članstva u EU-u.

2. Možete li ukratko predstaviti svoj rad u studentskoj mreži Erasmus Moldova (Erasmus Student Network - ESN)?

Kao predsjednica ESN-a Moldova pomažem mladima u potrazi za međunarodnim prilikama koje mijenjaju život. Naš se tim bavi promicanjem mobilnosti, stvaranjem pozitivnog okruženja za studente na razmjeni i zagovaranjem međunarodnog obrazovanja. Jedna od mojih ključnih inicijativa jest *Erasmus u školama*, kojom nadahnjujemo učenike srednjih škola kako njihovi snovi ne bi imali ograničenja i kako bi prihvatili globalni način razmišljanja.

3. Možete li s nama podijeliti podatke o tome koliko je moldavskih studentica i studenata dosad sudjelovalo u akademskom programu Erasmus+, ukupno ili na godišnjoj razini?

U Moldaviji trenutačno nema studenata iz programa Erasmus+, ali naši mladi ljudi aktivni su u inozemstvu! Svake godine na studij ili na praksu u vrhunske europske institucije u okviru programa Erasmus+ odlazi između 500 i 700 moldavskih studentica i studenata. Od pokretanja programa tisuće su stekle međunarodno iskustvo, donoseći kući inovativnost, vodstvo i novu perspektivu. U okviru programa *Erasmus u školama* nastojim omogućiti mobilnost za još više mladih Moldavaca i Moldavki i pokazati im da trebaju istražiti svijet.

4. Prema vašem mišljenju, koja je vrijednost takvih programa akademske razmjene za mlade u zemlji kandidatkinji kao što je Moldavija?

Erasmus+ nije samo studijski program već i temelj za budućnost Moldavije jer mladima pruža više od obrazovanja – daje im mogućnost prilagodbe, otpornost i europsku perspektivu. Poanta je da se u zemlji kandidatkinji, kao što je Moldavija, izgradi generacija koja ne vidi ograničenja, koja inovira, surađuje i koja je spremna voditi našu zemlju u europsku budućnost.

5. Kakva su bila vaša očekivanja o YEYS-u i Tjednu civilnog društva?

Očekivala sam ozbiljne rasprave, odvažne ideje i stvarnu predanost uključivanju mladih u oblikovanje politika. Ta događanja nisu samo sastanci – to su platforme na kojima mladi kreatori promjena dovode u pitanje *status quo* i zalažu se za snažniju i uključiviju Europu. Za Moldaviju je to još jedan korak u uklanjanju razlika između lokalne stvarnosti na terenu i europskih ambicija i u tome da pokažemo da naši mladi ne čekaju budućnost skrštenih ruku već je aktivno stvaraju.

Mădălina Mihaela Antoci ima 21 godinu i predvodnica je mladih angažirana na pitanjima obrazovanja, građanskog angažmana i osnaživanja mladih. Trenutačno je predsjednica studentske mreže programa Erasmus Moldova i članica odbora Nacionalnog vijeća mladih Moldavije.

Kao neumorna zagovornica akademskog programa Erasmus+ ostvarila je izniman uspjeh u poticanju mladih da istraže međunarodne mogućnosti, naglašavajući pritom vrijednost obrazovanja kod kuće. Svojim je naporima nadahnula stotine studentica i studenata da se uključe u akademsku mobilnost i daju aktivan doprinos svojim lokalnim zajednicama.

Snaga mladih u Ukrajini

Događanje Tvoja Europa, tvoje mišljenje 2025. (YEYS) okupilo je oko 90 učenika i studenata iz EU-a, zemalja kandidatkinja i Ujedinjene Kraljevine. Valerija Makarenko stigla je iz ratom razorenog Harkiva u Ukrajini kako bi na tom događanju predstavljala svoju zemlju. Rekla nam je zašto je sudjelovanje na

YEYS-u vrlo važno za mlade Ukrajinke i Ukrajince i izrazila nadu da će njezina generacija, oblikovana otpornošću i jedinstvom tijekom rata, Ukrajinu odvesti u svjetliju budućnost.

1. Zbog čega mislite da je važno da mladi sudjeluju u događanjima EU-a kao što je Tvoja Europa, tvoje mišljenje?

Smatram da je sudjelovanje u događanjima EU-a kao što je Tvoja Europa, tvoje mišljenje vrlo bitno za mlade jer im omogućuje da izraze svoja mišljenja, sudjeluju u svrsishodnim raspravama i aktivno oblikuju budućnost Europe. Ta događanja pružaju istinski vrijedne mogućnosti za učenje o postupcima donošenja odluka, razvoj rukovoditeljskih vještina i povezivanje s kolegama iz raznih zemalja. Kad je riječ o mladim Ukrajinacima i Ukrajkama, sudjelovanje je još važnije jer nam omogućuje da podijelimo svoja autentična iskustva, zagovaramo europsku integraciju Ukrajine i potičemo solidarnost među mladima u Europi.

2. Na koji je način prema vašem mišljenju rat utjecao na mlade u Ukrajini?

Nema nikakve sumnje da je rat znatno promijenio živote mladih u Ukrajini i da utječe na njihovo obrazovanje, mentalno zdravlje i sveukupni osjećaj sigurnosti. Na primjer, mnogi su se morali prilagoditi studiranju na internetu ili se preseliti, često u nestabilnim uvjetima. Međutim, rat je potaknuo i otpornost – mladi Ukrajinci nisu samo postali simbol moći i snage, već su i više uključeni u volontiranje, aktivizam i obnovu, kao što su projekti urbanističkog planiranja. Unatoč poteškoćama i dalje smo odlučni zaštititi svoj identitet i doprinijeti budućnosti naše zemlje.

3. Čemu se nadate za budućnost mladih u Ukrajini?

Pitanje budućnosti svakako je složeno za gotovo sve ukrajinske tinejdžere. Moja zajednica i ja nadamo se da će svi mladi u Ukrajini imati pristup kvalitetnom obrazovanju, mogućnostima za profesionalni razvoj i sigurnoj budućnosti u snažnoj i neovisnoj Ukrajini. Nadam se i da će međunarodna zajednica nastaviti podupirati Ukrajinu u obnovi kako bi se mladi mogli razvijati, a ne samo preživjeti. Snaga mladih u Ukrajini zaista je neupitna pa je inspirativna činjenica da sve više mladih sudjeluje u raznim projektima u području obrazovanja, znanosti, obnove infrastrukture i u drugim područjima. I što je najvažnije, nadam se da će naša generacija, koju oblikuju otpornost i jedinstvo, Ukrajinu odvesti prema svjetlijoj, inovativnijoj i demokratskijoj budućnosti.

4. Želite li još nešto dodati o događanju?

Događanje bilo vrlo inspirativno. Sama činjenica da sam mogla razgovarati, slušati i analizirati riječi drugih sudionika ostavila je na mene snažan dojam. Iz cijelog iskustva proizlazi da samo ujedinjeni možemo pokazati za što smo zaista sposobni. Na primjer, neki su nam projekti zaista pomogli da bolje razumijemo druge zemlje. Čula sam toliko činjenica o raznim zemljama koje mi ranije nisu bile poznate. Drago mi je što sam sudjelovala i ponosna sam na to.

Valerija Makarenko šesnaestogodišnja je učenica iz Harkiva iz Ukrajine. Učenica je 10. razreda harkivske 99. gimnazije.

Kako sam doživio događanje YEYS 2025.: Mladi mogu donijeti promjene

Sedamnaestogodišnji učenik Adam Mokhtari bio je jedan od predstavnika Irske na događanju [Tvoja Europa, tvoje mišljenje \(YEYS\)](#), održanom u Bruxellesu u ožujku pod temom „Omogućimo mladima da iznesu svoje stavove”. Adam je preporuke s

događanja kasnije predstavio na EGSO-ovom Tjednu civilnog društva na sesiji pod nazivom „Planiranje budućnosti Europe - ponovno povezivanje polariziranih društava učenjem u zajednici i građanskim odgojem”. Adam nam je prenio što mu se svidjelo na YEYS-u i ispričao svoju životnu priču kako bi istaknuo zašto želi Europu u kojoj se svi osjećaju uključanima.

Adam Mokhtari

Ja sam Adam Mokhtari. Predstavljanje Irske na događanju Tvoja Europa, tvoje mišljenje! 2025. za mene je bilo izvanredno iskustvo. Na događanju se okupilo oko 90 nas mladih iz cijele Europe da razmijenimo ideje i tako utječemo na budućnost.

Jedna od najzanimljivijih aktivnosti bila je kad smo u skupinama raspravljali o važnim pitanjima i donosili odluke. Jako mi se svidjela i aktivnost u kojoj smo naizmjenice bili slušatelj, govornik i promatrač dok smo govorili o tome što svakome od nas osobno znači Europa. Svatko je imao sedam minuta da kaže što god želi. Na taj smo način svi imali priliku iznijeti svoje mišljenje.

Na kraju smo se dogovorili o **pet ključnih preporuka**: treba povećati transparentnost vlada i uključiti mlade, podučavati aktivno građanstvo u školama, osigurati jednakost za sve, mladima omogućiti da imaju stvaran utjecaj u politici i osmisliti odlučan akcijski plan za klimu.

Bila mi je čast predstaviti sve sudionike YEYS-a na EGSO-ovom Tjednu civilnog društva i iznijeti naše preporuke kreatorima politika. To mi je pokazalo da je glas mladih važan.

Moć obrazovanja

Obrazovanje ima golemu ulogu u pomaganju mladima da sudjeluju u demokraciji jer učimo kako kritički razmišljati, prepoznati lažne vijesti i djelovati. Da mi škola nije pomogla, ne bih imao ovu priliku. Sada želim i druge potaknuti da se uključe.

Na događanju YEYS predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** i koordinatorka EU-a za mlade **Biliana Sirakova** saslušali su naše ideje i potaknuli nas da nastavimo insistirati na promjenama.

Moja osobna priča i zašto je uključenost važna

Rođen sam u Irskoj, ali moji roditelji tamo su se preselili krajem 90-ih godina prošlog stoljeća. Kad su stigli, Irци su ih prihvatili s ljubavlju i poštovanjem. Moja majka i otac rekli su mi da je u to vrijeme u Irskoj bilo vrlo malo raznolikosti, ali moji su roditelji unatoč tome 90-ih godina prošlog stoljeća dobro živjeli.

Ja sam Irac i Europljanin alžirskog porijekla. Ponekad osjećam da sam drugačiji, ali uglavnom se osjećam kao da sam isti kao i svi drugi. Mnogo sam naučio od raznih kultura i mislim da je život zbog toga bolji. Kad

bismo svi bili isti, bilo bi dosadno. Važno je biti otvoren prema razlikama i razumjeti druge.

Nažalost, neki migranti i mladi danas se suočavaju s diskriminacijom, mržnjom i nepravednim postupanjem, što društvene mreže ponekad potiču. To se mora promijeniti. Nezadovoljan sam kad to vidim. Nekim imigrantima u Irskoj sada je teško, žive na ulici i na njih se gleda kao na problem. Nije im lako i vrlo je tužno to gledati.

Imao sam sreće što sam pohađao škole u kojima se svi osjećaju uključenima, ali to nije iskustvo koje imaju svi mladi ljudi. Moramo se potruditi da se svi mladi osjećaju prihvaćenima i da pripadaju zajednici kako se ne bi osjećali zanemarenima ili isključenima iz društva.

Izgradimo bolju budućnost

Da bi Irska i Europska unija postale uključivije, potrebno nam je bolje obrazovanje o različitim kulturama i o tome što EU čini za nas. To će pomoći u razumijevanju i poboljšanju uključenosti.

Potrebna su nam događanja u zajednici na kojima se ljudi okupljaju i druže na pozitivan način. Više mladih mora biti uključeno u odluke na lokalnoj razini, na primjer, u klubovima mladih, sportskim klubovima ili školama, ili na razini EU-a. Zahvaljujući tome osjećat će se uključenima u pitanja koja su im važna. Mladima treba pokazati kako se mogu uključiti.

Potrebna nam je potpora EU-a da bi uključivost postala prioritetno pitanje. Bilo mi je vrlo drago čuti da je za EGSO uključivost prioritet.

Kakvu Europu želim

Mnogi mladi ne znaju mnogo o tome što EU čini za njih. Europska unija trebala bi učiniti više da nam pomogne da se uključimo u politiku i glasanje.

Želim ujedinjenu i pravednu Europu koja sve dočekuje raširenih ruku i u kojoj se svi, bez obzira na svoje porijeklo, osjećaju uključenima.

YEYS mi je pokazao da mladi mogu donijeti promjene. Čak i ako sve naše ideje ne budu odmah prihvaćene, barem smo ih imali prilike iznijeti. Kao mladi Irac alžirskog porijekla, imam osjećaj da je moj glas važan i želim da i drugi imaju istu priliku.

Obrazovanje može pomoći u zbližavanju ljudi, borbi protiv diskriminacije i omogućavanju mladima da iznose svoje stavove. Svoje ću dojmove ponijeti sa sobom i kad se vratim u Irsku potaknuti ću i druge da se uključe. Budućnost je u našim rukama! Ovo je naša Europa i imamo pravo odlučivati o njoj!

Adam Mokhtari je sedamnaestgodišnji učenik iz Irske. Pohađa srednju školu „Bremore Educate Together” u Balbrigganu blizu Dublina. Izuzetno je zainteresiran za pitanja EU-a i jako mu je stalo do toga da društva budu uključivija i uspješnija. Ove je godine sudjelovao u događanju Tvoja Europa, tvoje mišljenje i bio je njegov predstavnik na Tjednu civilnog društva.

Događanja kao što je YEYS dokaz su da Europa nije zaboravila Ukrajinu

Suočeni sa svakodnevnim bombardiranjem, mladi u Ukrajini bore se za puko preživljavanje i ne mogu si priuštiti razmišljanje o dalekoj budućnosti, poručuje 18-godišnja Jevhenija Senjk, sudionica manifestacije YEYS 2025. i mlada aktivistica iz

Ukrajine. Opisuje kako je rat utjecao na organizacije mladih u njezinoj zemlji i zašto je važno dati im glas na europskoj sceni.

Kako je rat u Ukrajini u posljednje tri godine utjecao na vašu organizaciju i na promjenu vaših aktivnosti?

Platforma je osnovana 2013., a cilj joj je zaštititi vrijednosti kao što su sloboda, solidarnost, jednakost i pravda jer vjerujemo da su one najvažnije za stvaranje progresivne budućnosti u Ukrajini. Imamo i brojne podružnice u inozemstvu kako bi se nastavio angažman mladih Ukrajinaca i Ukrajinke koji su bili prisiljeni napustiti zemlju.

Prije svega, rat je utjecao na rad regionalnih ogranaka jer su mnogi od njih, na primjer Odesa i Zaporizžja, vrlo blizu bojišnice, gdje su ljudi izloženi svakodnevnom granatiranju. Teško im je razmišljati o organiziranju događanja kada im je glavni cilj sačuvati živu glavu. Svakodnevno granatiranje utječe na mlade u cijeloj zemlji, koji si ne mogu priuštiti razmišljanje o dalekoj budućnosti jer se ne zna što će biti sutra, pa čak ni što će biti za dva sata.

Osim toga, rat je doveo i do nestabilne financijske situacije u Ukrajini, a posljedično i do manjka radnih mjesta za mlade. Mladi istovremeno moraju tražiti posao, studirati i angažirati se u organizacijama mladih, što je teško postići.

Nakon masovne invazije mnogi su se mladi počeli boriti protiv ruske agresije oružjem u ruci, a ne samo unutar vijeća ili organizacija mladih. Zbog toga mladi nemaju političko iskustvo. U budućnosti će biti teško osigurati da svi na odgovarajući način sudjeluju u politici.

Na platformi za socijalni dijalog pružamo besplatno, neformalno političko obrazovanje da bismo mlade informirali kako mogu utjecati na politiku na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zašto smatrate da je važno da organizacije mladih ili njihovi predstavnici i predstavnice sudjeluju na događanjima kao što je YEYS?

Prije svega, ta međunarodna događanja dokaz su da Europa nije zaboravila Ukrajinu. Nama je važno biti ovdje: važno nam je da nas slušaju, da od drugih učimo o njihovim iskustvima i da se u svoju zemlju vratimo s novim idejama.

Naša prisutnost pokazuje i da smo sposobni i predani tome da postanemo dio Europske unije jer, ako smo ovdje, mladi iz Europe mogu slušati nas, a mi njih. To je neka vrsta partnerstva svih nas.

Kakvu potporu i pomoć trebaju mladi da bi ih se potaknulo da ostanu uključeni u rad s mladima i aktivizam mladih?

Smatram vrlo važnim da se Europska unija savjetuje s mladima iz Ukrajine. Ako nam Europska unija i dalje bude omogućavala da se naš glas čuje u oblikovanju politike EU-a, donijet ćemo zajedničke zaključke koji će biti korisni za obje strane. Dio smo Europe, pa i zaključci u svim područjima politika moraju biti zajednički. Osim toga, ako Europska unija nastavi pružati financijsku potporu mladima iz Ukrajine za sudjelovanje u događanjima kao što je ovaj, to će ih potaknuti da se i dalje angažiraju u politici jer financijsko opterećenje neće predstavljati tako veliku prepreku sudjelovanju.

Jevhenija Senjk aktivistica je u platformi za mlade SD (jednoj od članskih organizacija Nacionalnog vijeća mladih Ukrajine), a studira međunarodne odnose na Politehničkom nacionalnom sveučilištu u Lavovu.

Uključivanje mladih trebalo bi biti više od puke formalnosti

Nikad prije nismo imali toliko obrazovanu generaciju s tako velikim potencijalom, ali koja se istovremeno nalazi i pod toliko velikim pritiskom i suočava s brojnim dvojabama u vezi budućnosti, kaže Bruno António, stručnjak za mlade i glavni

govornik na događanju „Tvoja Europa, tvoje mišljenje 2025.” U razgovoru za EGSO Info istaknuo je načine na koje se može ojačati glas mladih i zašto je, u vrijeme kada su diskriminacija i ksenofobija u porastu u Europi, ključno da se u budućim programima EU-a za mlade nastavi poučavati o važnosti demokracije.

1. Jesu li mladi danas pasivni ili aktivni u političkom životu i životu zajednice? Na koje se načine mladi mogu više uključiti u oblikovanje politika?

Različite studije pokazuju da je mladima stalo i da aktivno sudjeluju. Ako politički angažman definiramo kao svijest o ključnim društvenim pitanjima, očito je da mladi poduzimaju mjere za poticanje promjena. Ono što je posebno zanimljivo jesu načini na koje se oni odlučuju angažirati. Tradicionalni načini sudjelovanja uključuju glasanje, volontiranje u nevladinim organizacijama ili članstvo u skupinama mladih u političkim strankama. Danas se čini da su te opcije manje popularne među mladima. Oni radije utječu na oblikovanje javnih politika potpisivanjem peticija ili sudjelovanjem u prosvjedima i putem drugih inovativnih načina. U [mreži DYPALL](#) istražujemo te načine angažmana, koji uključuju savjetovanja, sudjelovanje u lokalnim vijećima mladih i druge oblike lokalnog dijaloga s mladima. Vidimo velik interes mladih za sudjelovanje, međutim većina glavnih mehanizama i dalje nije ni prilagođena mladima ni istinski smisljena.

2. Nedavni rezultati europskih izbora i nacionalna istraživanja pokazuju da su mnogi mladi glasali za desne stranke. Zašto mislite da je to tako i smatrate li to zabrinjavajućim trendom koji bi mogao ugroziti europske vrijednosti kao što su jednakost i uključenost?

Porast potpore desnim strankama među mladima zabrinjavajući je trend. Smatramo da to proizlazi iz nezadovoljstva vladajućom politikom, dubokog nepovjerenja prema političkim institucijama, želje za snažnim nacionalnim identitetom i straha u vezi s gospodarskom i socijalnom sigurnosti. Moramo biti u stanju razumjeti temeljne uzroke tih zabrinjavajućih trendova glasanja. Ova generacija odrasta u vrijeme stalnih kriza i nesigurnosti u pogledu budućnosti. Nikad prije nismo imali toliko obrazovanu generaciju s tako velikim potencijalom, ali koja se istovremeno nalazi i pod velikim pritiskom i suočava s toliko dvojbi u vezi

budućnosti. Algoritmi društvenih medija pojačavaju polarizirajući sadržaj i utječu na oblikovanje perspektiva.

Sve to stvara nesigurnost u pogledu budućnosti. Glasanje za populističke stranke može biti i oblik prosvjeda i općeg nezadovoljstva s jedne strane. No, s druge strane može odražavati i želju za odlučnom vlašću koja donosi osjećaj sigurnosti. Međutim, povijest je pokazala da, kada takve populističke desne stranke dođu na vlast, mladi često izgube nadu i osjećaju se izdanima. Često je prekasno kada shvate da su im njihova prava, slobode i druge važne vrijednosti oduzeti ili dovedeni u pitanje.

Takav trend već ugrožava naše europske vrijednosti, što možemo vidjeti ne samo u političkom diskursu, već i u svakodnevnom životu ljudi u našim zajednicama, u kojima se normaliziraju djela ksenofobije i diskriminacije usmjerena na osobe koje su drugačije. Stoga je ključno da se u budućim programima EU-a za mlade oni i dalje podupiru u pogledu razumijevanja važnosti demokracije, da uče o njoj i doživljavaju je u praksi, a da im se istodobno pomogne u razvoju vještina potrebnih za izgradnju otpornosti na prijetnje koje predstavljaju antidemokratski pokreti.

3. Koliko su mladi Europljani svjesni onoga što EU čini za njih? Kako ih se može potaknuti da se više zanimaju za EU? Kako biste ocijenili komunikacijske napore EU-a?

Možemo reći da je svijest mladih o tome što EU čini za njih svakako veća nego kod starijih generacija. Programi za mlade kao što su Erasmus+, ESC i DiscoverEU pridonose izgradnji tog osjećaja pripadnosti europskom identitetu te bi ih trebalo ojačati i staviti na raspolaganje svim mladima u Europi.

Međutim, jesu li zaista svjesni onoga što Europa čini za njih? Prema našem mišljenju, nisu. Sposobnost EU-a da utječe na društvo, posebno na mlade, treba biti vidljivija i razumljivija. Odluke institucija EU-a imaju ogroman učinak, što bi trebalo potaknuti mlade da imaju veći interes za pitanja EU-a. Kako? Institucije EU-a moraju poslati mladima jasnu poruku da odluke koje se donose na razini EU-a izravno utječu na njihove živote. Osim toga, trebalo bi proširiti programe koji mladima nude više mogućnosti za učenje o EU-u i za doživljavanje i otkrivanje EU-a. To može povećati osjećaj pripadnosti, empatije, povezanosti i prijateljstva među Europljanima.

Unatoč golemim naporima koje su institucije EU-a poduzele kako bi doprle do građana i unatoč znatnim poboljšanjima putem brojnih kampanji i alata, ne možemo reći da je to dovoljno. U praksi su ti napori često daleko od stvarnog života mladih.

Iako je EU ostvario napredak u prisutnosti na društvenim mrežama i kampanjama usmjerenima na mlade, njegove poruke i dalje nisu lako prepoznatljive, posebno za različite skupine mladih u našim društvima. Komunikacijske napore EU-a potrebno je dodatno razviti i strukturirati uključivanjem novih metoda informiranja, kao što su zapošljavanje nevladinih organizacija mladih kao ambasadora glasa mladih, razvoj decentraliziranih platformi za informiranje i pripremu kampanja u kojima bi se govorilo o povezivanje politike EU-a sa svakodnevnim iskustvima. U tom je kontekstu ključno eksperimentirati s novim komunikacijskim pristupima i izravno uključiti mlade u osmišljavanje i provedbu kampanja i drugih komunikacijskih napora.

4. Kako možemo ojačati glas mladih?

Tako da ih shvatimo ozbiljno i prepoznamo njihovu vrijednost. Institucije imaju moć i mogućnosti da ojačaju glas mladih, ali ponekad nedostaje spremnost da se osiguraju prostor, potpora, prilike i alati za njihovo smisleno uključivanje. Sudjelovanje mladih ne bi trebalo tretirati kao puku formalnost, primjerice pozivati ih na javna događanja, fotografirati za društvene medije, a nakon toga zanemariti njihove doprinose. Sudjelovanje mladih mora imati konkretan utjecaj, što znači da mladi moraju vidjeti rezultate svojeg angažmana i promjene koje slijede.

Za jačanje položaja mladih potrebna je institucionalna potpora, kao što je zastupljenost mladih u tijelima koja donose odluke. Za suradnju je potrebna i izgradnja povjerenja, što iziskuje vrijeme, kvalitetne prostore i sudjelovanje u procesima. Kako bi se to ostvarilo, potrebna su odgovarajuća financijska sredstva, a institucije trebaju odgovarajuće kapacitete za bolji rad i uključivanje mladih u donošenje odluka. Za to su potrebni ulaganja, istinska predanost i vrijeme.

Bruno António izvršni je direktor mreže DYPALL, europske platforme organizacija civilnog društva, lokalnih vlasti i istraživačkih institucija za promicanje sudjelovanja mladih u donošenju odluka na lokalnoj razini. Posljednjih 12 godina radi kao stručnjak za mlade i vanjski konzultant za nekoliko institucija, primjerice za Europsku komisiju i Vijeće Europe. Prije toga je bio glavni tajnik mladih odgovoran za razmjenu i razumijevanje te izvršni direktor udruge ECOS (Cooperativa de Educação, Cooperação e Desenvolvimento). Diplomirao je socijalnu pedagogiju na Sveučilištu Algarve u Faru (Portugal).

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Suradnici u ovom broju

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dm)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonard Mallett (lm)
Marina Aiudi (ma)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Samantha Falciatori (sf)
Parminder Shah (sp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2025